

РІК XX. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 23 ГО МАЯ 1912. ЧИСЛО 21.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, MAY 23, 1912. No. 21.

Повідомлене.

Отсим дає ся до загальної відомости, що відділ ч. 90 в Сен-тралія, Па. зістав суспендований з організації на підставі § 149 статута Р. Н. Союзу.

McAdoo, Pa. дня 18. мая 1912.

Дм. Капітула, пр. Р. Н. С.

Новинки.

Хуліганські погроми на Лемківщині. Як [відомо, русофільські батюшки на Лемківщині разом з агентами були ініціаторами, організаторами і професорами приготівляючого курсу Лемків на православ'є. В деканаті дуклянським заняли вони всі русофільські парохії крім одної української в Грабі, де зорганізована ними читальня Качковського і Русская Дружина Пожарна дали засновок утворенню православної парохії в Грабі з Сандовичем на чолі. Українського оріха вони не могли ніяк згризти, длатого у всіх сусідних селах заставили на них засідки, щоби терором змусити їх до православ'я. З початку були спорадичні зачіпки і погрози у всіх сусідних селах на прохожих Граб'ян, вірних католицькій церкві. Но в останнім часі увійшли вони в фазу хуліганського нападу на публичній дорозі в Жидівським (парохія Тихана); іменно коли парохіяни грабські греко-катол. вертали зі змигородського ярмарку через Жидівське вечором, то з обох сторін гостинця здовж цілої громади Жидівське посилав ся на них град каменя і колів причім чути було крики: бити „околотів“ (католиків) так, що тільки утечу задержаними на дорозі фірами уйшли нехибної смерті, віднесши тяжкі ушкодження тіла на голові, лиці, шиї, руках, грудях і плечах. Тим Граб'янам, що скрили ся до поблизької коршми прийшла в поміч заармований жандармерія доперва о півночі і відпровадила їх до Грабу. Доси удало ся жандармерії викрити 21 „істинно руских“ православних хуліганів з Жидівського, проти котрих веде прокуратурія карне слідство за тяжке ушкодження тіла. Для удержання безпечности на дорозі публичній в Жидівським установило ясельське староство в Жидівським варту з 10 людей від год. 6 вечор до 6 рано під контролею жандарма.

Незвичайна повинь. Вже кілька наворотами доносили ми про вилив найбільшої ріки в Злучених Держававах, Міссісіппі, і пре ті шкоди та жертви в людях, які ся повинь

спричинила. Отже ся повинь, що триває безпереривно вже кілька тижнів, не тільки не зменшаєть ся, але заодно росте. Саме, тепер розбурхана вода перервала в місцевости Гамелія високій прибережний вал охоронний і то на 1.000 стіп широко. Щоб направити сю перервану греблю, треба буде найменше 200 тисяч доларів. Та не в тім біла, що гребля перервана, а в тім, що води заляли цілі околиці і наробили безчисленні шкоди та загрозили потопом усій тамошній людности. Жителі 25 міст покинули свої жилища і утікли на гори. В місті Кільона вода заляла всі улиці на 3 стопи високо. З Нью Орліне вислано в загрожені місця всі моторові судна і лодки, а навіть дві парові барки, щоби ратувати погибаючих людей. Телеграми доносять, що багато народа гине в борбі з розшалілою стихією. Правительство видало рапорт, в котрім повідомляє, що має тепер на своїм удержанню 14 тисяч осіб, переважно мешканців міста Мельвіл, що стоїть вже довший час від водою.

Не помогло упімнене судії. Бруклінська поліція зловила 13-літнього злодія, Кароля Мулера і віддала його в руки судії Райна. Судія вчитав молодому злочинцеві лекцію моральности і віддав його домів під опіку батька. На другий день після того поліціант придибав того самого хлопчиска, як він із одним своїм товаришом старав ся виважити залізною штабою бічні двері одної крамниці. Поліціант завів Мулера пораз другий перед лице судії Райна. „Мої упімнення зробили на тобі, як видно, дуже велике вражінє“ — сказав судія до малолітнього проступника. Хлопчиско захихотав ся злобно на сю увагу, а судія велів відвести його до дому по праву.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Заходом Сестрицтва Пр. Д. Марії в Jersey City, N. J.

відбуде ся

в середу, дня 29 го мая 1912 р.

Другий Великий Баль

в „White Eagle Hall“, 335 Newark Ave. Jersey City, N. J.

Початок балу о год. 7-й веч.

Вступ 25 центів.

На Бали буде пригравати знаменита музика, а за добру і веселу забаву ручить

КОМІТЕТ.

Перт Амбой, Н. Дж.

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 30-го МАЯ, С. Р., В АМЕРИКАНСЬКЕ СЬВЯТО „DECORATION DAY“

відбуде ся

в PERTH AMBOY, N. J.

Торжественне посвячене церкви Пресв. Богородиці.

Чину посвячення довершить Іх Преосвященство Кир Сотер Ортинський при ласкавій участі всего дооколичного духовенства.

До Перт Амбою прибудуть Преосвв. Владика в четвер рано о год. 10.20 на „Central Depot“, де будуть очікувати всі Братства і Товариства.

По привитанню Преосвв. Владики на Depot цілий похід удасть ся до церкви, де відбуде ся посвячене, Архиерейська Служба Божа і проповідь Іх Преосвященства.

По полудни о годині 4-й відбуде ся в честь Преосвв. Владики концерт заходом Товариства співачького.

На се велике торжество маємо честь запросити всі Братства і Товариства і всіх Родимців з цілої околиці. Котрі Братства і Товариства не одержали запрошень, то отсею дорогою сердечно їх запрашаємо.

За Комітет:

Николай Ваверчан, предс.,

Пилип Щуцний, секр.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ

а до того

два і пів доляра в золоті!!!

ОДИНОКЕ! ЧАРТЕРОВАНЕ „ТОВАРИСТВО РУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН“ В ФІЛЯДЕЛЬФІ, ПА.

устроює

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ БАЛЬ

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 27-го МАЯ С. Р. В MERCANTILE HALL 849 N. FRANKLIN STR., PHILADELPHIA, PA.

На сім Бали будуть роздавані нагороди по \$2.50 в золоті, тим особам, котрі найкраще попишуть ся в танцях: „Коломийка“, „Валець“ і „Полька“. — А позаяк то буде якраз другий день Зелених свят, тож і галя буде відповідно прибрана.

Філядельфійських і з околиць Родимців просимо прибути, а більше як певно що з перворядної музики і добірного буфету, котрі будуть обслуговувані до рана, будете задоволені.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ НА ДВА І ПІВ ДОЛЯРА В ЗОЛОТІ!!!

Вступ вільний!

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7-й ВЕЧЕРОМ.

З поважанєм

КОМІТЕТ.

Дописи.

3 New York, N. Y.

I.

Милою несподіванкою було для мене, коли в кілька годин по моїм приїзді, в суботу, 11-го мая с. р. в Пенсильванії в Нью Йорк, довідався я, що Аматорський Кружок Товариства Українських Соколів з Jersey City, N. J. відіграє заходом товариства „Ньюйорський Боян“ в галі Арлінгтон народну оперету „Наталка Полтавка“.

Штука старенька, кожному znana, а все-ж дуже симпатична, тому, що картини в ній, се найвірніші знімки з життя народа; вони вказують на прекрасний, чистий як хрусталь характер українського народа, а вдало пов'язаний хід подій в обох діях, та різні звуки нашої питомої, прекрасної пісні, держать пильну увагу слухача, спричиняють, що кождий з нас нагадує собі все, що його з рідним краєм вязало, та хоча на хвилю летить думкою в сторону, де його рідне село, в якому живе чудовий народ з його звичаями, обичаями іділним спокійним життям, в якому заспокоють своє естетичне чуття навіть найвибагливіші.

Про зміст не буду розписуватись; він кожному znаний; підчеркну лиш деякі моменти.

Вже в першій відслоні звернув особлившу увагу на себе виборний, п. Микитишин, якого рухи, дикція, міміка та гестикація казали догадуватись, що се не звичайний аматор а молодий талановитий артист з невеликим випколенем. В розмові з возним, якого ролю грав дуже добре п. А. Шостак, старався п. Микитишин зробити акцію на сцені своїми рухами живішою, аби публіки не нудила досить довга балаканина возного; те власне заповнюване люк в кождій сцені, в якій виступав п. Микитишин було причиною, що публіка слідила хід подій з великим заінтересованем.

Гра в другій відслоні пані Миланович в ролі Наталки була добра; пані Т. Гаврилів в ролі Терпелихи була дуже добра; живою була акція підчас їх розмови з виборним, відтак знаменитий був терпет, який на жадане публіки повторено.

В третій відслоні поява з клучком Петра, якого ролю грав п. П. Гаврилів, його рухи, ніжний голос, особливо ж знаменита характеристика, та чудові костюми, викликали незвичайний ефект. Діяльог Петра з Миколою, якого ролю грав п. Т. Пацала викликав велике вражінє; одна жінщина на галі зі зворушення плакала.

Взагалі аматори муштини, з їх чудовим українським виглядом, нагадують мені юрних легінів; а вже й не згадувати про красавиць-аматорки. На особлившу похвалу заслугоє Терпелиха, пані Гаврилів, яка вивчила свою ролю знаменито; її рухи, особливо ж дикція, зраджують неабиякий талант, дуже потрібний в виступах на сцені.

Пані Миланович грала добре; було б одначе пожаданим, аби вона на будуче була сьмільвійша, та зважала на рухи; у неї одначе великі дані; вона з часом виробить ся.

Те саме сказатиб мож про гру п. Пацалу; він впрочім досить добре вивазав ся з своєї задачі.

Вражінє, яке відніс я з сего представлення, було знамените. Був я на кількох штуках граних минулого року ріжними нью-йорськими товариствами, та все-ж така послідня була доказом більш інтензивної праці зі сторони аматорів, особливо ж режисера п. А. Шостака.

Оркестра, якою управляє п. П. Келічава відіграла всі точки із справжнім артизмом; українська пісня відіграна з чутем, ніжністю, піднесла на душі присутних, яким вечер сей довго лишиться в пам'яті.

П. Осип Стеткевич, як диригент хорів, дав ще раз доказ своєї невтомимої праці. Пісні відсьпівані під його батуту до глибини зворушили серця слухачів, чого доказом була буря оплесків. Сей добродій мусів в с'єм случаю сердечно працювати над виученем так трудних партій, які приходять в „Наталді“; се дало ся завважати з кількох точок. Нашій Рутені із серця gratuluju, що має так ладну людину, готову до посвяти навіть, коли ходить о роботу на народній ниві. Праця його завжди видавати-ме овочі, а суспільність, маю надію, потрафить труди його як слід оцінити.

Знаменна характеристика яку із дійсним артизмом виконав п. Угорчак та його чудові костюми головно причинили ся до доброго висліду представлення.

Осип Кузьма.

II.

В. ч. 19. „Нар. Волі“ була допис за наш бал; але пощо помішано у ній що: „старий уряд пхав свої шпони враз з Гайдамаками та визивали нас себ-то тов. „Тисьменицю“ ріжно“ та що ми „не хотіли свої центи пхати у діраву касу, та вступили до молодого союзу“... Дуже сильно пан редактор, помиляєте ся. Допись була цілком інакша, а ви сплели з ньої зовсім що иншого виссавши зі свого пальця с'єм міхів брехні. Напоми Товариству навіть не снило ся виступати зі старої організації, бо старий хліб все ліпший як новий. Правда, вештають ся між нами агенти від вашої організації і бунтують наших членів, щоби вступали до вашого Союзу; їм розходить ся видко о премію \$25.00 доларів. Але щож: у нас так є. Котрі члени ідуть за вашими агентами то у нас з ними коротка справа: проч з Товариства і з Руського Народного Союзу... А ви, панове урядники, не лапайте рибу перед неводом!.. Та чи і дивниця, що „Народна Воля“ наплела тільки дурниць? Вона ж знаходить ся у руках пресбітеріанського загорілля, який сам не знає, що він властиво є, чи пєс чи вовк. Ось маєш руський народ „волю“: заліз, у пресбітерію та відречи ся своєї віри! Та дармо! хто хоче тут легко жити, мусить людей дурити. Таке то і з тою дописею у 19-ім ч. „Народної Волі“.

Бувиший Варят-Пресбітеріанин.

III.

Читаючи нашу часопись „Свободу“, знайшов я в ній оголошенє, що в Нью Йорку члени Тов. „Просьвіти“, мають відіграти представленє „Пам'ятка 3. мая“. Мене зібрала цікавість се представленє бачити, тим більше, що я ще не чув, щоб десь хтось грав сю штуку тут на американській землі. Як задумав, так і зробив. На час означений програмою я вже був в галі; ще нікого не було з гостей, але десь пів до осьмої стали сходити ся і в недовзі народу була повна галля. Питав я комітетових, чому вже не починають, тай вже хотів йти до дому, але мені сказали, що в Нью Йорку то вже так з давен давна водить ся, та се вже належить до „доброго тону“ приходити пізнійше яких 4 годині як єсть назначено. Що робити, мусів і я ждати. Нарешті піднесла ся завіса і сцена представляла бідну хату. В хаті сиділа господиня, панна К. Ольхова в ролі Насті і пря-

ла куделю. До неї приходять її ку-ма, панна М. Войнович в ролі Феврони. Обі говорять про се, як то тяжко жати тепер, та як їх пани гнетуть. Аж нарешті зійшла бесіда на се, що Феврона приходять до Насті тому, бо її син Касян хоче сватати її доньку Касю. Обі грали дуже добре. Відтак приходять до Насті жидівка, панна П. Шеремета. Вона прийшла до Насті від пана, аби намовити її, щоб пустила Касю до пана до покою; але Настя на то непристає. Однак жидівка не тратить надії та дальше клепає про се, що їм аж тогди буде добре, як Каска буде у пана. Врешті Настя пристає на те, лиш боїть ся ще свого старого. П. М. Шеремета дуже красно віддала свою ролю, хоч ся роля єсть велика. На се приходять „Михайло“ чоловік Насті, п. І. Хомів; він ролю свою відіграв досить добре. По хвилині вбігають задихані Касуня і 3 парубки; їх грали: п. І. Бугера, „Касіяна“ п. І. Вовк, „Петра“ і п. Ю. Яремчук „Атанаса“; Касуню грала панна А. Толопко; ся послідня була у своїй ролі така мила, що попросту слів не стає її групописати. А також і її наречений, п. І. Бугера в ролі Касіяна був досить добрий. Раз лиш не дописав в сьпіві а то тому, що не уважав на такт. Окомана грав п. С. Сентий; він свою ролю відіграв знаменито і справді нагадував правдивого польського посіпаку. Але в другій знова ролі, за робітника Костомоса то чомусь за дуже поглядав в ту сторону, де сидів суфлер. Писаря грав п. І. Жовнір; грав дуже гарно. Жиди грав п. С. Бемко; нехай сей добродій не погніваєть ся, але мушу йому признати, що йому жидом таки як раз було бути. Я ще ніколи не бачив, щоби хто так красно віддав ролю жиди.

Не буду я тут ширше росписувати ся про всіх аматорів, бо їх було аж 30, тільки скажу, що господарі, пєсарник, комісар, атамани, війт Цвітолицкий, Нагуляк, робітники і Сліпотут, с'є всі відіграли свої ролі добре. П. Д. Герик в ролі Сліпотута говорив трохи за тихо. П. О. Ткачук, в ролі дяка грав дуже красно. Можна одже сказати що се представленє під кождим зглядом випало знаменито. За се належить ся честь і подяка режисерови, п. І. Бугері, що не жалував праці і трудів і щиро займав ся режисерством. А также честь і подяка належить ся п. О. Стеткевичови, що не жалував труду, і що навчив так красно сьпіву. Честь нехай буде і місцевим патріотам, що так численно сходять ся на представлення. А ви, члени Тов. Просьвіти, гуртуйте ся щиро і працюйте дальше, щоби побачилисьмо в недовзі нове представленє!

Парафіянин з Йонкерс.

3 Pittsburg, Pa.

Заходом Сьпівацького Товариства „Боян“, відбулось у нас аж два рази аматорське представленє в галі парохіяльній на 7-ій улиці. Грано українську оперету Гр. Квітки Основ'яненка „Сватаня на Гончарівці“. Товариство „Боян“ недавно заложене за старанем місцевого сьвященника і учителя п. Стисловського. „Боян“ написав ся уже кільканайцять разів своїми виставами і концертами так в Пітсбургу як і в недалеких Мікіс-порті, де ушанували пам'ять столітних роковин уродин Маркіяна Шамкевича. А тепер заходом сего молодого товариства відіграно в Неділю Томину перший раз, а дня 12-го мая 1912 другий „Сватаня на Гончарівці“. Та і не дивно, бо у товаристві єсть здібні сили які можуть щось пографити. Ролю Прокопа Шкурата відіграв п. Петро Гриб; хоч ще молодий, але досить удачно відзначив ся так своїми рухами, як також сьпівом. Ролю Одарки грала п. ні Блага-Сая; вона потрафила цілу публіку так

вдоволити своєю грою і сьпівом та танцями при сватаню з Кандзюбою, що публіка кілька разів приневоліла її вертати на сцену. Ролю Ульяни грала п. Костишак. Щож: панна Костишак є уже znana в нашій околиці зі свого чудового голосу і мої похва-ли, хочби найбільші, не в силі навіть в приближеню віддати належну оцінку її гри. Ролю Олексія грав п. Сокольський; знаю, що він ще в старім краю був відомий, як актор Руського Народного Театру; ролю свою віддав знаменито. Ролю Кандзюби грав п. Сампсон і рівнож дуже добре вивазав ся. Ролю „Дурного Стецька“ відіграв п. Гр. Варунов. Сей сьмїшак так дородив публіці, що аж плакала зі сьміху, дивлячи ся на нього. Ролю Осипа Скорика, салдата, грав п. М. Усик; се хотия до-сить трудна роля, однак молодий аматор досить добре вивазав ся з ньої. Так само другі ролі були досить добре відіграні. Сьпівами диригував п. А. Стисловський, а музика першого разу була п. Новіцького а другого разу диригент взяв на себе сам сей тяжкий обовязок і грав на пані. Працю п. Стисловського знає наша американська Русь-Україна. Я тільки жалаю, щоби ми в найкоротшім часі знова могли зійтись тай наслухатись і налюбуватись працею молоденького „Бояна“.

В. Кочкодан.

3 Clymer, Pa.

У нас, в Клаймер і околиці живє споре число галицьких Українців. Вони мають ту два братства. Одно приналежить до Р. Н. Союзу (від. 182) а друге до нового Союзу. Крім тих двох єсть ту ще братство угорських Русинів, котре преналежить до „Соединенія“. І в нїм єсть також кілька наших Русинів Галичан, котрі не пізнали ще, яким ворогом є „Соединеніє“ і сго орган „Американський Руський Вєстник“ для нас, Русинів із Галичини. Хотия читають в кождім числі „А. Р. Вєстник-а“ грубі статі того змісту, виступаючі ворожо проти усіх Русинів-Українців, вони таки все держать ся і спмагають своїх ворогів. Русини осілиєсь ту в 1905 році і декотрі мають вже свої доми і фарми. Парохію організував в 1906 році о. К. Гулович угорський сьвященник з Барнесборо, Па. По відході о. Гуловича з Барнесборо заняв парохію; о. В. Коваліцький, котрий дуже щиро працював для парохії, тоді то зачали Русини в Клаймер будувати свою церков.

В 1909 році зачав доїжджати ту, в чужу парохію, о. Млей з Понксутаней, Па. Він зачав велику борбу проти Галичан, визиваючи їх всіяко. В коротці по нїм заняв клаймерську парохію стало о. Манькович, шпагер о. Млея, котрий в короткім часі зачав наслідувати свого попередника.

Два роки тому братство Р. Н. Союзу від. 182 купило красну площу на цвинтар. Се дуже занепокоїло мадйронів, бо згадане братство по сплаті довгу мало дістати дід власности на сей цвинтар. Тому вони та їх прихильниками взяли ся на спосіб. Не повідомивши уряд згаданого братства, сплатили самі 50 доларів довгу і дістали дід, яким ся дуже утішили. І один з прихильників о. Маньковича вистиглював допис до „А. Р. Вєстник-а“. Дописователь дуже радує ся, що подарило ся їм відобрати цвинтар від „Українцох“.

Клаймерська парохія може бути взірцем для усіх тих парохій, що лучать ся з Угорщинами а опісля через незгоду розділяють ся. Знаю навіть дві парохії близько Клаймер, а іменно Джанставн, Па. і Барнесборо, Па. де напії братя Галичане помагали будувати церкви, а опісля викинено їх. Чи так nebude і в Клаймер? Пожиємо і побачимо.

Николай Федак.

Дуже легко можна позбути ся простуди, болів в грудях та карку, коли натремо ся кілька разів добре „Rain Epperell-om“ в спосіб, поданий на картоні, в яким находить ся флаціна. Всякий може той лік дістати за 25 центів в Америці в кождім друготорі, але мусить пильно зважати, чи на етикеті находить ся охоропна марка: якор.

Олекса Стороженко.

Чортова корчма.

Раз, походом із куської губернії в херсонські степи, переправившись через Дніпро, прийшов наш пітаб на „дньовку” в Село Сведовок. Село розкинулось в долині, а кругом сточували його високі гори, вкриті одвічним лісом. Мені сказали, що в лісі багацько вальшеників, і я, на другий день, пішов полювати. Щоб не заблудити ся в гущах, я узав з собою хазяйського сина, парубка по двадцятому року: думаю собі: проведе, а часом як встрелю на плесі качку, то буде кому й витягти. В лісі вальшеників здіймалось до біса, так за гущиною не зручно було стріляти; от ми, пообідавши у лісничого, й вибрались з нетрів ік Дніпру, щоб полювати ще на качок та куликів.

Вже над вечір, як став стухать жар, повертались ми у село луговиною. Не доходячи верстви зо три до села, побачив я на горі велику руїну мурованої будови. Сонце сідало і огненним промінням освіщало темні мурі, а за ними і наоколо чорнів ліс.

— Що се за руїна? — спитав я парубка.

— Се „Чортова корчма”, — одказав парубок.

— Як чортова?

— У сій корчмі колись, давно вже, шинкували чорти, та й досі що-року перед Різдом бенкетують тутечки з відьмами.

— Хто-ж бачив, як вони бенкетують?

— Були такі що бачили та й розказували тим, що не бачили.

Я зійшов на гору, щоб огледіть руїну. Корчма була стародавньої будови: широкі стіни і покої під зводами. В першому покою, на камяному помісті, було розкидане скло з розбитих пляшок, кістки; а біля розваленної груби лежала кабіця, багацько битих горщиків і купа пошлу з вугіллям. Видко було, що тутечки ще не так давно щось готували і добре гуляли.

— Так, так сказав я, — бенкетували, тільки не знаю хто: чи люди, чи чорти?

— Кому-ж більш і товктись тутечки, — відказав парубок, — як не чортам і яка нечиста мати понесе сюди чоловіка!

— Розкажи-ж мені, хто довідав ся, що в сій корчмі шинкували чорти? Як про се розказують?

— От як про се розказують старі люди, — почав парубок. — Ще за часів Січи, недалечко від сієї корчми, доживав віку старий Запорожець. Мав він хату на дві половини, — на одній, у світлиці, сам жив, а на другій жила бабуся, що його годувала і доглядала. Запорожця того всі поважали, бо дуже добра і чесна була людина; не гнула перед ним кирпи і старшина, ходили до його і прості люди, де-коли заходили й Татари (бо й по татарськи знав) і Жиди; та він і чортів не цуравсь; — ніколи й біси до його наворачались, то він було розситусь їх і бавить ся з ними.

— Раз, перед Різдом, тільки що вернув ся він з всепочної, чує — щось шкряба біля дверей; Запорожець думає що то кітка, — тільки відчинив, а в хату пасть чорт; хуха в лапки і підскакує халандри, бачите дуже приморозило, так чорта проняв циганський піт.

„Та й змерз же!” каже чорт: „такий мороз! що аж очі злипають ся! Будьте ласкаві, добродію, пустіть погріть ся”.

„Грій ся, вражий сину”, каже Запорожець, поскубіши тихенько за вухо чорта.

„Спасибі вам добродію”, каже чорт, „за вашу ласку”. Та й сів біля грубки.

„Відкіля се”, спитав Запорожець, „нечиста мати тебе принесла?”

„З далека”, каже чорт, „аж з того краю світа!”

„Що-ж ти там робив?” спитав старий.

„Звісно що”, каже чорт: „іскушав людей. Що-ж нам чортам більше й робить...”

„І не обридне вам”, каже Запорожець, „чорти-батька-зна чого блукать по світу! пора-б же вам і вгамувать ся...”

„Е, добродію” каже чорт, збіднивши...

— і в нас є старшина, спірч начальство... треба, бачите, слухать ся; скажи, враже, як пан каже. А то який би його біс оттак і по світу товк ся! Подивіть ся лишень на мене: гасаючи, всі кіхти-ки на лапках попритирав, і шерсть на боках повилазил!... Та ще, коли-б ви знали, що вони вигадують тамечки у цеклі: понастроювали скрізь тих шинків, корчм, запроважають бенкети, ігрища, гоцаки, тронаки, гонаки!...”

„Не велика ще біда”, каже Запорожець, „з тих шинків, корчм і ігрищів: прийде чоловік у шинок, випе собі на здоровя чарку горілки, з’їсть оселедець, другий: зберуть ся на празник або в неділю парубки та дівчата, погуляють собі, потанцюють, а деякі спарують ся і одружать ся...”

„Коли-б так!” каже чорт, „то-б нічого було й казати; а то хоч-би і в сій корчмі, що біля вас... Чи ви знаєте добродію хто там шинкує?”

„Казали — якийсь Жид”, каже Запорожець.

„Який вам Жид!” одказав чорт за-реготавшись: „наш таки чорт, та ще й з Київської налітають”.

„Глянь!” каже Запорожець: „не знав я єього, а то-б пішов подивити ся!... А ти-ж чорте”, пита, „що там робиш?”

„Що я роблю?... „Танцюю”, каже чорт: „сьогодні важний задамо бенкет, і музика наша, пекельна буде, а вже які відьми з Києва налітають ся, на віки гарні! Приходьте добродію, до нас, побачите, як я буду танцювать гоцака і гоцака!”

„Пішов би”, відказує Запорожець, „так нікому-ж мене провести, старий вже з біса став...”

„Я-ж вас проведу”, каже чорт, „разом підемо”.

„Добре!” каже Запорожець: „побачимо, як там у вас, у чортів люди бенкетують”.

— Виглянув Запорожець, одяг червоний жупан з вільотами, що пообвивані брузументами, обувсь у чоботи сап’яні, підперезав ся шалевим поясом, причешив шаблюку, і вусів не забув навапсити, та взявши чорта за хвіст, і пішов у корчму. Як зблизился до корчми, прикладає ся Запорожець, аж перед ним не чорт вже, а парубок у чорному кобеняку, підперезаний червоним поясом, в смішавій шапці: і вже тримає його не за хвіст, а за кобеняк (одж).

— Увійшов Запорожець у корчму, дивить ся народу повнісінько як у церкві: по всіх ліхтарях позасвічувані свічки: дарма що шабаскові, а палають неначе воскові в ставипках. Тільки вгледів орендар Запорожця, зараз і підскочив до його з фляшкою.

„Може пан добродію”, каже, „дозволь килішек гданської вудки?”

„Всип”, каже Запорожець: побачимо, що там за гданська!”

— Випив запорожець — аж зацмокав: така кріпка та моцна.

„Може се”, каже орендар, „пан добродію дозволь килішек?”

— Випив Запорожець і другу. Якось йому повеселішало, неначе помолодшав. А тут як ушкварять музики, джип-жируху! — та й гарно-ж грали, матері їх лихо: скрипича так і виспівує, бубни і гудуть, гуркотять цимбали мов дзвоник дзвонять. Як почув старий, так аж жинки у його затрусились, самі ноги затупотіли. Зараз і почали танцювать. Дівчата такі гарні, одна в одну. Пішов у танець і той чорт, що привів Запорожця. Знатно тацює, гаспедів син! Не вдержавсь і старий, ну й собі по запорозьки: і викрутасом, і вихилисом, цокотить підківками, вистрибує, ноги више голови задира. Парубоктв і дівчата кругом обступили, дивують ся і на чорта вже не дивлять ся. Танцював старий, поки в його духу не захопило. А тут де не взявсь орендар з фляшкою і знов до його:

„Може пан добродію дозволь килішек вудки?”

— А Запорожцю того тільки треба; випив, трошки, віддихав ся і знов пішов із чортом козачка. Як натанцювались, повів чорт старого по других покоях. Увійшли в один, — все парубки та дівчата, сидять собі парками, розмовляють і чомомкають ся. Увійшли у другий, аж там грають у карти: на столі кувин грошій, мідні й срібні, а кругом стола людей-людей: були між ними і з сивими чубами. Не чув ся Запо-

рожець, як і сам став грать. Здали карти раз, в друге — вже й таларя програв! Що за біс! думає собі, — у одного чоловіка усе добрі карти. Коли зирк, аж він вийма з кишені карти. Запорожець черк його по ниці, а той старого за груди.

„Е, ні”, гримнув Запорожець, „пострівай, роби що небудь одно: коли шахруєш, так і шахруй, а я почав тебе бити, так і буду товкти!” — Та і в друге йому затопив.

— Той гвалту; відкіля ні взявсь орендар, до Запорожця як крикне:

„За що ви бете моїх гостей?... Ми вас проземо з кумпані!”

„Мовчи, чорте”, гримнув Запорожець, „зась до людей, знай своє пекло!”

„Який я чорт”, одказує орендар, „я песний єврей!”

„Бренеш”, каже Запорожець, „от як стягну з тебе жидівські галинці, та й відотну тобі хвіст, щоб знав, як приймать шахраїв до гурту!”

— А чорт, що привів Запорожця, смик орендаря за шляфрок.

„Хто сахрує, хто?” загугнів арендар, неначе й не знає, хто.

„Ось хто”, гримнув Запорожець, та знов черк по ниці шахрая.

— А арендар до його:

„Як ти осмілився онукувать пана добродію?” Далі каже другим: „забирайте, панове, його гросі і зеніть з корчми!... Я приймаю тільки песних людей!”

— Духом розхпали гроші, женуть шахрая в потилицю, а Жид до Запорожця з пляшкою.

„Може пан добродію дозволь килішек вудки?”

— Частує Запорожця, а тут прибігли дві дівчини, такі гарні, певно відьми: білі, повні, щокі горять, очі як зірочки ясніють; втомилась танцюючи, так повні груди так і підіймають ся до гори.

„Потанцюйте ще, добродію”, просять: „люде кажуть, що мабуть у вас чорти сидять в чоботах!”

„А може й сидять”, каже Запорожець, „бо чорт мене обував”.

— Знов пішов гайдука садить, так за відьом і держить ся; на силу вже чорт вивів його з корчми. Сказано, запорожська натура, і байдуже йому: з ким би не гулять, аби гулять!... Повів чорт Запорожця до дому: на силу дба неборак: дуже таки втомив ся, обом руками держить ся за хвіст, аж стогне сердешний чорт. Як дійшов старий до своєї господи, пошрошав ся з чортом, та й став стукать у двері. Відчинила бабуся, світить, а Запорожець до неї нуж її обіймать та до серця тулить, а баба від його трохі каганця не впустила.

„Бог з вами, добродію!” каже: „що се ви робите, чи ви не здуріли?”

— На силу його утихомирила і положила спати. На другий день прокинувся Запорожець, дивить ся — бабуся стоїть біля його ліжка.

„А що”, спитав Запорожець, чи вже благовістили до церкви?”

„Де вам благовістили!” каже баба: „добрі люде вже й пообідали; я вже думала, чи не заснули ви на віки вічні!”

— Як схопить ся Запорожець, як крикне:

„Ну не бісового-ж тобі сина й чорти! чого гаспеди паробили: на Різдо не довелося мені в церкві бути й Богу помолити ся! „Ні”, каже, „сього не можна... Як таку волю їм дати, то вони всіх людей з пантелику зібють: мабуть не я один оізінився до церкви!”

— Одяг ся і пішов до попа, розказав йому все, як було, зібрали мрян, порадились, та й рішили: спалить диявольську корчму. Так хоч і спалили, а все-ж таки що року, перед Різдом, товчуть ся і бенкетують тутечки чорти й відьми. Як бачите, — ніхто й цегли не бере на груби, боять ся. Так ся анахтемська руїна буде стоять аж до кінця світа!...

— Добре, — додав парубок, — що тоді були на світлі такі люде, як отсей Запорожець, що розказує: було й кому довідать ся, що шинкують чорти; а теперішні кождому байдуже...

3 Америки.

Летить орел з наших сторін та став спочивати.

Ой ти орле птаху милий, по світі літаєш,

Скажи мені щирю правду, як ся рідня має?

Чи здоровий тато, мама чи вже у могилі,

Чи згадують що про мене, колись в вільній хвилі.

Я-ж там лишень рідну маму та рідного тата,

Я-ж там лишень рідні сестри, та рідного брата

Сам аж сюда заблукав ся, жите капараю,

Ту чужий край, чужі люди, нікого не знаю;

Тут чужий край, чужі люди, нема своєї хати,

Ані як ся знакомих своїх допитати; Ой Тебе я, орле сизий,

щиренько благаю,

Сумні вісти з той чужини тобов посилаю.

Най читають отець, мати, вся моя родина

Як тяжко вік проживає їх рідна дитина.

Тут ні пташки не сьївають, сонце гірше гріє,

Серце рве ся до родини, мало не зімліє;

Скарай Боже ворогів тих, що нас розігнали,

Що нас бідних як в неволю, в чужий край загнали.

Розлучили нас з родиною, від тата, від мамі

Самі сидять в нашім краю, тай кують в кайдани

Людей наших; вже стиснули в свої руки всю нашу родину.

Терпить вона нещаслива, терпить до загибну.

І просить ся і молить ся, ніч не помагає,

Покладає свою рідню, за море втікає.

І тут ходить мов заспаний, тяжко нарікає,

А часом то і заплаче, як все пригадає.

Не вмючи по ангельськи читати, писати,

Запругаєсь як до плуга, та стає орати,

І так кождий з нас з дня на день тутенька бідує,

А ще прийдє який-такий, тай „нагадає”

А еще і „відсикує”, тай не дасть росити,

Наганяє го до краю „до двора служити”.

Тож стане він, та думає, що має робити.

Ту недобре, там ще гірше „по дворах служити”.

Вертає ся до „формана”, та стає просити,

Рідним татом називає, щоб дав заробити

Щоб так наші вороженьки карки поломали

О тогди-б ми цілим гуртом до дому вертали.

Гнат Дячук.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А” (ціло посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б” (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А” \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б” \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отець родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Хто не уміє говорити по англійськи а хотіби мати добру книжку до науки, нехай купить собі

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ Тлумач

Сторін 256. — Тверда оправа

ЦІНА 80 ЦЕНТІВ. Гроші посилайте враз з замовленням моні-ордером або поштою. Марками на адресу: ANDREW SAWKA, BOX 44, JERSEY CITY, N. J.

КАЛЕНДАР.

М А Й.

к.ст.	Дні	Руські свята
23	Четвер	Симеона
24	Пятн.	Мокія
25	Субота	Епіфанія
26	Неділя	Зелені Свята
27	Понед.	Пресв. Тройці
28	Вівтор.	Пахомія
29	Середа	Теодора і Мод.

НОВИНКИ.

Запис на „Рідну Школу“. Залужний, селянин тернопільського повіта записав на „Рідну Школу“ 1000 корон. Се дійсно зворушаючий примір жертволюбивості селянина, який зрозумів краще ідею „Рідної Школи“ чим деякі наші інтелігенти. Сю жертву належить приписати енергічному комітетови „Рідної Школи“ в Тернополі. — Рівнож повітове товариство кредитове жертвувало на цілі „Рідної Школи“ квоту 200 корон.

Смерть данського короля. Данський король Фридрих VIII., повертаючи із Ревієри, де був на курації, задержався по дорозі в Гамбургу і заїхав із своєю женою та з трьома наймолодшими дітьми до готелю Гамбург Гоф. В готельній книзі записався як граф фон Кронберг, тому ніхто із готельної служби не знав, що має до діла з королем Данії. Се сталося дня 14. с. м. О годині 10.30 вечер того самого дня вийшов король на прохід по місті. Десять в тім часі вийшов з театру др. Селігман, найславніший хірург Гамбурга. На сходах одної різниці (butchers shop) побачив він якогось старенького добродія, що сидів там з повислою головою і терпів видимо великі болі. Др. Селігман приступив до сього старика і спитав, чи може йому в чімнебудь допомогти. Він хотів прикликати дорожку, але старець подякував чемно і сказав, що він сам зайде до готелю Гамбург Гоф, де хвилю замешкав. Після того недужий піднісся із сходів і пустився в напрямі названого готелю. Та заледви уйшов пару кроків, упав безсильний на землю. Др. Селігман прискочив до упавшого і переконався, що він вже не живе. Умер скоропомітно на удар серця. Лікар прикликав поліція, а сей всадив умершого на дорожку і відвіз до найближчого шпиталю.

Королева Люїза ждала на поворот свого мужа із проходу аж до 2-ої години вночі. В тім часі вона непомірно занепокоїла ся і повідомила про се управителя готелю. Дано знати на поліцію, а ся почала перешукувати всі околичні реставрації та кофейні, та дарма — короля не мож було знайти нігде. Почали тоді телефонувати по всіх шпиталях і нарешті довідали ся, що в Моряцькім шпиталю знаходиться мертве тіло якогось старшого добродія, котрого не мож було ідентифікувати, бо не має при собі ніяких паперів, а тільки годинник з монограмом „F. R.“ Про се повідомлено королеву, яка заявила з невисазаним болем, що ці дві букви є ініціалами її мужа. Адютант короля удав ся сейчас до названого шпиталю і пізнав померлого старика свого пана. Він велів відставити потайки тіло короля до готелю, а про трагічну вість повідомив королеву і її діти. Тіло помершого уложено сейчас на вузькій ліжку в одній з кімнат готелю, а се ліжко увінчали діти покійника рожами. Вдовиця і сироти молили ся клячучи біля сього ліжка через кілька годин. На другий день прабув сюди третій син помершого короля, Гаральд і зараз уложено тіло покійни-

ка в домовину та відправлено заупокійне богослуження в присутності королівської родини і служби.

Німецький імператор, добрий приятель короля Фридриха, видав лично поручення, щоби цілий готель обставлено гоноровою вартою. Тіло помершого відставлять особним поїздом до Любека, а звідти на королівським яхті „Даннеборг“ ескортованим одним воєнним кораблем, відвезуть його до Копенгаги. Покійний король Фридрих прожив 69 літ і хорував в останніх часах на серцеву недугу, а крім того на зачале негких і звапнене жил. Панував всього 6 літ. Похорони помершого короля відбудуть ся дня 24. с. м., а до того часу його тіло лежати-мо в каплиці палати Християнсборг, куди надходять уже сотки всіляких вінців. Король буде похоронений в королівській гробниці в катедрі міста Роскільд, віддаленого від столиці о 19 миль.

Коли вістка про смерть короля наепіла до столиці Данії, Копенгаги, ціле місто покрило ся відразу грубою жалобою. Рівночасно з тим прем'єр міністрів явив ся на балконі королівської палати і проклямував нового короля, Християна X., найстаршого сина померлого Фридриха. Новий король виголосив з балкону коротеньку промову до зібраного народу, а посім явила ся на балконі його жінка з двома малими синами. Нарід витав горячо королівську пару, а особливо самого короля, що показував ся людям пораз перший в повнім королівським строю. Місце перед палатою було так набите народом, що багато потолочено, а деякі помліли. Новий король дістав від пануючих та інших визначних осіб багато кондолєнційних депеш, між іншими і від президента Тафта.

Організація турецького повстання в Триполісі. Турецький полковдець з Тобруку, Етем-баша, подає одному єгипетському журналістови в Александрії таку вість про турецьке повстання в Триполісі: „На початку війни сила постійного війська виносила в Триполісі 10.000, тепер збільшено її до 40.000. Всі стоять в боєвій лінії коло Дерни, Бенггазі і Тобрука. Між ними знаходяться також Араби. В кожній хвилі може ще стати в боєві ряди 20.000 осіб. Щоденно вступають до війська сотки добровольців. Фанатичні Араби боряться за вітчизну і каліфат до останньої каплі крові. Много з них уже погинуло, а з іншими почали ся уже переговори. Але вони не хотять навіть чути про ніякі уступки“.

Що до впливу війни на управу рілі, відповів Етем-баша, що сегорічні жнива будуть лучші, чим попередніх років. Одна, каже, части мешканців веде війну, друга займає ся пільними роботами. До управи рілі визволяють навіть в часті і жовнірів.

Найбільші кораблі. Розмір „Titanic“ і „Olympic“ ліній White Star Line перевищать, як доносять німецькі дивізи, три найновіші кораблі гамбурзько-американської лінії. Перший з них зове ся „Imperator“, дальші два ще не мають ніякої назви. Будуть вони також найскоршими з дотеперішніх кораблів, завдяки приміненню турбін. Німецька преса впевнює, що під зглядом скорости віднесуть вони побіду над всіма кораблями, з поміж котрих „Olympic“ займав доси перше місце. Але саме се неумістне суперництво що до скорости плавби є нещастем. Жертви останньої катастрофи були би певно згодили ся навіть пів року довше їхати до Америки, если би були знали, що їх жеде при шалених перегонах. Управу White Star Line євело-

мо виставила на тяжку пробу життя півтретя тисячі людей, коли, як тепер виявилось, капітанови Смітови обіцяно дві нагороди по 5 тисяч доларів, одну за рекорд в скорості а другу за рекорд в подорожжах. Капітан Сміт був би дістав ті нагороди тоді, если би при числі подорожних більшим як 2.300 доплив до Нового Йорку хочби о годину коротше, як всі інші кораблі.

Живцем похоронений. В Журавці перемиського повіта похоронено 15. м. м. тамошнього зарібника, який не вмер, лише попав у лстарг так, що люди взяли його за вмерлого. Дперва по присипанню гробу мнмий небіщик пробудив ся та став добуватись зі своєї домовини. Почув се гробар та дав знати сьвященникови; але заким сьвященик прийшов на місце який відкопав гріб, нещасний чоловік удусив ся. Як відкрили домовину тіло було ще тепле. Справою заняла ся жандармерія. Вина в тім випадку спадає на оглядача, котрий не переконавши ся про смерть того чоловіка не повинен був видати картки на стверджене смерті і похорону.

В тигровій клітці. В однім цирку в Любеці (Німеччина) вліз мимо заборони заряду оден з дозорців до клітки гарного бенгальського тигра. Звір кинув ся сейчас на него, а між видцями настав страшний переполох і натовп, котрого жертвою упало кілька людей. По тяжкій борбі удало ся кільком дозорцям вирвати товариша з кігтів дикого звіра. Страшно покаліченого дозорця відвезено сейчас до шпиталю, де бере ся зі смертю.

Годівля чапель. Різні товариства охорони звірят і любовників природи підносять чим раз сильніші протести проти варварської моди, що нищить безоглядно рідкі роди звірят і птахів для прикрашення капелюхів або суконь. Межи іншими настав великий попит за чапельними перами і загрожує поважно сему птахови. Супроти сего товариства у Франції хоронять чаплі в такий спосіб: Акційне т-во „Sclama“ оголошує конкурс з нагородою 10.000 франків на заложене промислової господарки, в якій годують і освоюють чаплі, як домашні птахи. Стараючи ся о нагороду мусить виказати ся, що має що найменше 30 чапель в першій генералії, а 1000 в другій, в освоєнім стані, і що з тих птахів може мати відповідне число пер без убивання птахів. Розумієсь, що се причинить ся для охорони сего красивого птаха.

Телеграф без дроту а катастрофи. Лондонські часописи виказують статистику пригод на морю в останнім році і зазначають велике значіння телеграфу без дроту, якому більше як 4000 людей мусить завдячити своє вирачоване. Взагалі в тім часі було 542 корабельних катастроф. З того припадає на Англію 173, на Злучені Держави 75, на Норвегію 73, на Францію 33, а по 30 на Швецію і Росію. При тім розбило ся 17 італійських кораблів, 15 іспанських і 11 давських. Відповідно до цілої флотії сьвіта, яка числить 22.000 пароходів і 8.000 вітрильних кораблів о загальнім обемі 40 мільонів тон, процент нещасливих пригод досить значний.

Золото в морській воді. Морська вода, крім соли (80 проц.) містить в собі магнетний хлорок, магнетний сіркан і полчене йоду, бром, потасу, літу, заліза і міді, а навіть золота, якого однак є лише 6 міліграмів в кубічній метрі, отже так мало, що не оплатилоб ся навіть найекономічнішими способами видобувати його з морської води. Однак скільки-то зо-

лота у всіх водах землі є така велика, що на кожного жителя землі випадає коло 8.000 фунтів золота вартости около 2.5 мільона дол. Теперішній цілий засіб золота в воді монет, штаб і золотих предметів виносить пересічно на одного мешканця землі ледви 2 дол. мимо сего, що річна продукція сего дорогого металю виносить коло 900.000 фунтів.

Найщасливіша пора життя. Одна англійська часопись звернула ся до визначних і звісних в Лондоні осіб з запитом, котру пору життя уважають — найщасливішою.

На се питанє відповіла звісна суспільна діячка, графиня Варвік, що найщасливішим вважає час по 30. році життя, у деяких осіб по 40. а навіть по 50. році.

Славний лондонський актор Boucchier є гадки, що чоловік досягає доволі з життя межі 50-тим а 60-тим роком життя. В тім віці досягає чоловік потрібний досвід і можливе для себе до досягнення суспільне становище. Хто до 50-ого року життя не досягне наміреної цілі, повинен її понехати, бо се є доказом, що до сєї цілі не може він дійти. Boucchier додає, що першою умовиною досягнення чогось в життю є здоров'є, необхідне в борбі о заповнене собі становища.

Політик Роберт Перкс каже, що найщасливішим чоловіком є оптиміст.

Письмениця Блянд каже, що найщасливішим є дитячий вік, бо дитина не знає правдивої журби, ані не поносить ніякої одвічальности за свої діла.

Посол В. Крук є знова зовсім противної гадки; дитинство своє згадує з жалем, а найщасливішим віком уважає час по 70-тим році життя.

Взагалі більшість тих, що брали участь в анкеті, годять ся на се, що найщасливішим віком є старість.

Досвід нас учить, що в році вибору президента приїзд імігрантів до Злучених Держав постійно зменшує ся.

Сей рік є виїмком. Ще ніколи перед тим не продавали ми тільки шифкарт зі старого краю до Америки як в теперішній порі.

Із того видно, що іміграція переконана ся врешті, що вибір президента не становить так великої різниці.

Поручасмо проте нашим Родимцям наші бачу в Брукліні і Нью Йорку, де можна закупити шифкарту на всі існуючі корабельні лінії по загальних цінах.

Висиласмо і міняємо гроші по найдешевшій курсі.

Приймаємо вкладки ощадности на опроцентоване, платне на заповневане.

Канцелярія нотаріальна.

виробляє всякі документи до Австрії, Росії і Німеччини, що потверджені консулом, мають таку саму важність, як і в краю зроблені.

Забезпека: Наша зложена готівкою превителственна кавція в квоті 100.000.00 доларів, дальше маєток фірми в реальностях, акціях і готівці дають повну поруку і впливають довіре. На ніякі спекуляції не пускаємо ся, а свої і чужі гроші локуюмо в найбезпечніші підприємства, на найпевнішу за поруку. Через ніч богачами стати не хочемо, жадаємо в першій мірі безпеченства для наших інтересів і таке саме безпеченство даємо нашим клієнтам.

А. Гроховський і Спілка.

Л. В. Швенк.

наслідник і властитель.

У власнім гмаху: 292—294 Bedford Ave. per Grand Str., Brooklyn, N. Y., і 111—115 East 7th Street, New York, N. Y.

З нутра землі.

I.

На границі холодного царства, між скандинавським півостровом і скованою вічним льодом Гренландією, розкинувся понурий і пустинний острів Ісландія. Усюди, куди лиш не глянь, видніють тут купи вулканічного каміння і застигли потоки лави, а з найвищих верхів острова сповзають великанські та величаві ледівці. Кітловини заповнені болотами, і тільки на полудни Ісландії розкинулися прегарні луки, одиноке жерело істновання не дуже вибагливих жителів півночі.

Приближаючи до того острова, ви побачите поперед усього, блиск його нагірних ледівців. Перед вами великанська могила окутана осліплюючо — білим покривалом, з під якого то тут, то там зарисовують чорні члени мертвого великана. Небо закрито темними хмарами. З острова віє холодом. Острі вершини окутаних льодом гір, взносять ся до залізно-сірого неба і никнуть там в темній глибині хмар. Понура картина не возбуждає поетичних настроїв: глядача огортає одно тільки почуття: йому холодно, він мерзне...

І чим більше ви знайомитеся з тим дивним закутком землі, тим холодніша і мертвіша видаєся вам його понура природа. Що загнало чоловіка в ті дебри? Що заставило його поселитися в бідній країні, киненій серед полярних ледів і підземної лави? Зима тут сумна і понура: сонце світить лиш по кілька годин в день. Весна приносить з собою мало потіхи. Не почувте ви тут веселої пісні жайворонка ані щебетання ластівочок, що повернули з теплих країв; ані не побачите ви тут розцвітаючої зелені дерев; їх тут в Ісландії цілком нема. Де-не-де стрінете хіба бідолашну миршаву березу: та і вона не виглядає на дерево; се якийсь мізерний і дрібний кущ. І тільки зелені луки, що розкинулися по долинах, оживляють мертву картину. Не багато в Ісландії й животин; тільки птиці водять ся тут в безчисленім-множестві.

Як говорять переказ, в глибоку давнину Ісландія була більше населена і більше цвітуча. Причина її смутного і нужденного вигляду лежить, цілком можливо, не тільки в суворім і холоднім кліматі, скільки в безперервних вибухах її вулканів; в протязі 1.000 літ там було більше 50-ти таких страшних вибухів, що цілковито спустошили острів.

Своїми частими вибухами відзначаєся гора Геклі, розположена в полудневій часті Ісландії, недалеко від морського берега. Страшний вулканічний вибух 1766 року покрив цілу околицю грубим покладом попелу румовиска і лави. Попільний дощ розсипав ся на 240 кілометрів в околиці а воздух був так затемнений, що в більшій часті острова не можна було бачити предметів навіть і в близькім віддаленю. В скорі потім поляла ся із кратера вулкана лави, а за нею вибухла струя води, яка закінчила вибух.

В 1845 році сильний вибух вулкана розбив на куски і розсіяв по острові вершок Геклі, і її висота зменшилася на більше як 70 сажнів! Потім лави мав 25 кілометрів довжини а від 7 до 13 сажнів ширини. Та, здаєть ся, ще більше спустошення нанесли попіль і каміння, котрі викидав в страшеннім множестві вулкан. Вибухи Геклі часто спричиняють таянє снігу і льоду, які покривають вершок вулкана. Шалені потоки лави пли-

вуть по скалах і, пориваючи велчезн, камінюки, засипають ними поля. Свист і шипінє води, лоскіт пливучих камінних обломів і враз з тим огненні ріки лави — все те переносить нас в ту страшну епоху, коли на Кавказі гора Казбек і Ельбурс потрясали і наводняли огненими потоками зледенілу околицю.

Та більше всього, гибелі і спустошення наносить ті потоки лави, які виливають ся прямо із щілин прорізуючих Ісландію. Такі щілини, чи краще-б назвати розколини, тягнуть ся на кількадесят кілометрів вдовж і на цілій довготі розливаєть ся розтоплена огняна маса, то ціле море лави, що все поглотує і нищить все на своїй дорозі. Один із найстрашніших вибухів того рода, був 1783 року. Проснулася з вікового сну величезна щілина Скаптар в полудневій Ісландії. Вабух той тягнув ся три місяці, потоки лави мали до 50 кілометрів довжини при 25 кілометрах ширини. Глибина тих огняних рік досягала 15 сажнів! Огняні маси покрили поверхню на 900 квадратних кілометрів (т. є 30 кілометрів в довж і 30 в ширш). Страшенний той вибух вартає, щоби ближше з ним познакомити ся.

Зима і перші дні весни 1783 року відзначали ся якоюсь надзвичайною лагідністю. При кінці мая довкола зловіщої щілини „Скаптар“ показав ся синій туман. З початком червня наступив сильний землетрус. 8-го дня необнятий стовп диму, що появил ся в північній часті тої гірської місцевості, став нести ся в напрямі заселеного полудня, огортаючи мракою і гмюю цілу околицю. На другий день сипнув вулкан хмарию попелу а на ледяних височинах тір, замиготіли блискавиці. В тім-же часі ріка Скапта, найширша з ісландських рік, виступила з своїх берегів і, залити рівнину горячою, вонючою водою, повною вулканічного пилу, миттю зникла десь під землею. Було ясно що з відкис з гір, де неступила ще ні одна людська нога, справив ся в діл потік лави і перемінив воду в пар. Коли вибух буде продовжати ся далі, то лави досягне моря, а се грозить гиблю людям, що тут поселили ся.

Минуло два дні — і лави справді ринула коритом щезлої ріки і заповнила його по береги, потім виступивши з них, розлила ся по цілій низистій околиці і, занявши собою, як скатерть торфову рівну поверхню, кинула ся в велике озеро. Його води почали перемінювати ся в пар і зі страшеним шипотом і свистом уносили ся у воздух. В кілька днів по тім озеро буквально вигоріло. А лави все напливала і спадаючи по крутих скалистих обривах, творила палаючі лавоспади. Вітер ніс цілий град каміння і хмарі пари. Страшенний вибух огнених мас продовжав ся до місяця серня і ся страшна катастрофа закінчила ся сильним землетрусом. По сім тут і там видніли ся горячі болота, на кілька кілометрів довгі і широкі. Шкода, нанесена вибухом, була навіть дуже велика в тій малозаселеній місцевості. Цілий рік після того воздух Ісландії був наповнений хмарами пилу, через який з трудом продирали ся лучі сонця. Погибла вся мізерна ростиність; поля залиті були лавою. Не було чим кормити худобу і населенє гинуло з голоду. В протязі одного року із 47.090 жителів острова умерло більше як 9.000.

Ціла Ісландія — один величезний вулкан, що в непамятні часи висунув ся з нутра океанів і покрив ся множеством щілин, кратерів і вулканічних стіжків. Ії поверхність посто-

пенно підносить ся від морського берега ід серединним частям острова, де й знаходиться підвисшена площа до 300 сажнів висоти. На такім то підсмі розмостили ся „йоукули“, с. є. ледяні вулканічні гори. На склонах і вершинах їх знаходять ся все димлячі кратери; а від часу до часу із нутра їх доносять ся свист і шипінє. Низше, у підставі тих гір, лежать горячі болота; чорно-синя їх маса безперервно кипить, від часу до часу підносять ся більшими бульками і, пукаючи, прискає на 2 до 3 сажнів високо. Рядом з ними сунуть ся ледівці; тут і там стискають ся вони своїми рукавами в прохолодні озера і творять тут мальовничі стіни і зводи, по яких стікає вода шумними каскадами. Величезні маси води скупляють ся тут і там у виді сумних озер, і так проникають під землю; спускаючи ся по щілинах, досягають вони розтопленої маси і звідси вертають ся на поверхню в виді горячих і кипучих жерел, які в многих місцях острова прискають високоми фонтанами. Фонтани ті називають ся там гайзерами.

Найзамітніший із таких жерел — Великий гайзер знаходить ся в полудневій часті острова близько вулкана Геклі. Він є посеред розлогої рівнини, що розкинулася до самого моря, і никне там в надбережних болотах; рівнина та покрита зеленим коверцем трави, і ціле множество більших і менших рік вить ся по ній срібними лентами. Уже з далека побачить мандрівник підіймаючи ся то тут, то там білу пару і могучі стовпи диму, що клубами вють ся в гору. Та скоро перед ним розвертає ся в цілій своїй величчя картина киплячого гайзера.

Ви бачите величезний білавий марморно-скляний стіжок; на його вершині — кітловина, наповнена чистою, як хрусталь, водою; по склонах вють

ся три сльбисті ручаї. Все тихо і спокійно. Та ось роздаєть ся підземний лоскіт, ніби гуркіт починаючого ся вибуху... Погремить і перестане... Потім повторять ся, знов сильніше і сильніше. Вода в кітловині надимаєть ся, появляють ся баньки газів, розпукають ся, і вода трискає на кілька метрів в гору. Потім все стихає; густа біла пара огортає і стіжок і кітловину. Проходить година, деколи 20 хвиль, і явище повторять ся в тім самім виді. Та зараз по тім все змінюєть ся. Із глибини роздаєть ся страшний лоскіт, вода в кітловині крутить ся, як у вирі; в середині появляєть ся величезна банька пари. Іде кілька хвиль, а із нутра землі витрискає величава водяна струя вона піднімаєть ся на 100 метрів в гору і розсипаєть ся осліплюючим білим пилом; водяні бризки не встигають досягти землі, як вибухає друга струя, за нею — третя; з кожним разом вода підіймаєть ся все вище і вище. Чарівна картина! Водяні струї розлітають ся у всіх напрямках, розсипають ся по боках, описуєть півкруги, несуть ся в гору, з шумом і свистом, ніби ракети підчас „фаєрверка“. В глибині роздаєть ся ще глухий удар і враз з цілою масою каміння вивираєть ся остання найсильніша струя. Все стихає... явище зникає, ніби чарівний сон перед раннім пробудженем. Коли вітер розвіє густу пару і вода стече по склонах стіжка, перед вашими очима остаєть ся лиш кремінистий стіжок, а на його верху кітловина, та тепер не має і крихітки в ній води; по середині тої кітловини ви бачите отвір: глибокий канал веде в нутро зеялі; в ній стоїть тепер вода тихо і спокійно. Мине година, — знов почувєть ся лоскіт, начнеть ся клекіт і шипінє води, щоби закінчити ся таким же величавим видовищем... Дика і понура Ісландія; страшенні труди і злидні товаришать мандрівникови по тій країні; та чудесна картина вибухаючого гайзера в повні нагороджує мандрівника за всі невзгоди, які він перетерпів...

(Дальше буде.)

Заходом Тов. „Запорожська Січ“ в Нью Йорку

відограє ся по раз перший в Америці
в суботу дня 1-го червня (June) 1912 р. в Arlington Hall
(St. Mark's Place, 19—23 E. 8th St., межи 2 а 3 Ave.), New York City

при ласкавій участі членів Тов. „Ньюйорський Боян“

Театральне Представлене

„ЧОРНОМОРЦІ“

оперета в 3-х діях, Кухаренка-Старицького. — Музика М. Лисенка.

ОСОБИ:

Явдох Драбиниха — вдова	п-а К. Соколовська
Маруся — її дочка	п-ї Е. Бучанова
Наталка — крива, за наймичку у Драбинихи	п-а С. Костецька
Іван — нозан, сирота	п. М. Минитишин
Тулиця — сотник, хрестний батько Івана	п. І. Драган
Набиця — старий нозан, гультай	п. В. Малієвич
Ільон — молодий хлопець, брат Івана	п. Т. Качмар
Цьвіркун — пристаркуватий чоловік	п. В. Панчишин
Ілга Цьвіркуниха — його жена, молода, жвава	п-ї Й. Бівальдова
Очкурня — запіяка	*
Кулина — дівч. з Самари, перша коханка Набиці	п-ї А. Минитишин

Нозани, дівчата і весільна дружина.

Річ діє ся на Чорномор'ї, де, по зруйнуванню Запорожа царицею Катериною, поселилось було невеличке число козаків, що не хотіли піддати ся московському кноту.

Режисер п. В. Білинський

Дірієнт п. О. Стеткевич

Орхестра п. Г. Е. Смоленського.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла I-рядні 1 дол.; II-рядні 75 цент.; III-рядні і балькон 50 цент.; IV-рядні 35 цент.; місця стоячі 25 цент.

По Представленю величавий Баль.

Білету можна дістати у насієра п. Василя Зиблікевича, 530 E. 18th Str., і в банку Гроховського & Co., 115 E. 7th St., New York City. — В день представлення наса отверта від години 5-ої вечером.

Товариство „Запорожська Січ“, розвиваючись постійно через кілька літ, взяло собі за ціль плекати рідну мову і руську милозвучну пісню через улаштуванє гарних та займаючих представлень. Тут на чужині бажаємо знова дати Вам, Вп. Родимці, спробогу почути незнану ще доси в Америці птукку з життя козаків-чорноморців; з її сумними та веселими піснями і скочними танцями. Як завсїгда, так і тепер наші аматори і комітєтові не щадилі своїх заходів та праці, щоби Вас, Вп. Родимці, під кожним оглядом вдоволити. — З високим поважанєм
КОМІТЕТ.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.**K. KIRCZOW, manager**
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**часопис для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що-
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджистрова-
нім листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
почтара або агента на експресовім офі-
сі, шпиль на нашу адресу, бо без того
ми не годні грошей дістати.**Боронім руських іммігрантів!**Последніми часами ми кілька разів
звертали увагу нашої заморської
Україні на сю грізну небезпеку, яка
надтягає зі сторони американських
шовіністів, які хотілиб замкнути ту-
тешні порти перед всякою емігра-
цією.Перед пару тижнями опять вне-
сено в Палаті Послів та в Сенаті два
„білі“, знані під іменами „Dillingham
Bill“ і „Burnett Bill“. У них жадає
ся, щоби кожний іммігрант, заки зі-
стане припущений на землю Злуче-
них Держав передовсім виказався
свідомством приналежності. Се, після
слів внескодавця, має служити до се-
го, аби еміграційні влади могли про-
вірити тотожність іммігранта та мали
нагоду відразу виключити всякого та-
кого, що з якихсь причин не хоче
чи не може їхати під своїм власним
іменем. Другий „біл“ жадає, що заки
допустить ся іммігранта на сушу, він
мусить зложити перед комісією іспит,
що вміє читати і писати принайменче
у своїй рідній мові. Всякий іммігрант
котрий має більше як 16 літ а є не-
грамотний, має бути безпардонно
відсланий з поворотом і недопуще-
ний на землю Злучених Держав.Крім сих двох „білів“ вніс ще
до одного з них сенатор Root „по-
правку“, жадаючи депортованя кож-
ного іммігранта, який в якімнебудь
краю брав уділ в заговорі в цілі по-
валеня там існуючого правитель-
ства.Всі „білі“ викликали в цілих Злу-
чених Державах шалену бурю протес-
тів. Усі неанглійські народи, без ріж-
ниці на національні ріжниці і воро-
гованя станули рамя при рамени і
грімко понесли слова протесту до Ва-
шингтонського капітолю. Протеста-
ційні віча відбувають ся все ще, а
ухвалені резолюції з тисячами підпи-
сів шлють на руки послів, жадаючи,щоби сі в інтересі найбільшій і най-
численнійшій верстві населення не до-
пустили до ухваленя сих „білів“.Яка небезпека грозить нам, Ру-
сином, на випадок, коли сі „білі“
стануть правом?Передовсім свідомство приналеж-
ності. Таке свідомство видає громад-
ський уряд, а які є по найбільшій
частині наші громадські начальники,
про се, здається, не треба писати.
Крім сего громадські уряди остають
під терором польких старостів. І ко-
ли такому „польському крулікові“ по-
добає ся, то він не позволить видати
ні одного свідомства. Що так буде,
маємо найліпшай примір в последних
часах з зарірковою еміграцією до Прус.
Десятки тисяч наших робітників не
можуть допросити ся видачі вимага-
них німецьким правительством доку-
ментів, бо „горліви“ пан староста
дістав приказ подбати про се, аби
польська шляхта не стратила деше-
вого робітника. Руські послы вносили
вже в тій справі інтерпеляції у Відни.
І щож з того? Правительством відпо-
віло, що руським робітникам не діє ся
ніяка кривда, ще й закинуло руським
послам в живі очі брехню, і по всім!І руському робітникови, який не
міг допросити ся потрібних до Прус
документів, лишила ся отвором до-
рога до Америки. Та тепер, коли сі
оба „білі“ ухвалилиб, колиб вони
стали обовязуючим правом, стало б ся
з еміграцією до Америки те саме, що
і з зарірковою еміграцією до Прус:
вона зігналаб здана на ласку і нела-
сту польської шляхти і їх органів.Наші братя в Галичині, притисне-
ні до краю нуждою, обдирані до єе-
мої шкіри податками і драчками, гля-
дять тужним оком в сторону багаті
Америку і з надією у серці ідуть
сюди, аби попрацювавши тут рік-два
поліпшити свою долю в ріднім краю.
Тільки від нас самих залежить не до-
пустити до сего, аби сі надії наших
братів, аби сей їх одинокий ратунок
не зістав відсунений в країну нездій-
снених мрій і недосяжних снів. Ми
не сьміємо допустити до сего, аби
руський народ зістав засуджений на
вічних невольників польської шляхти.
Ми не сьміємо допустити до того,
аби з обох „білів“ дістав ся в руки
галицької шляхти острый меч, що пе-
ретаєби раз на завсідги імміграцію
руських нуждарів до Америки! Проч
з обома „білями“!Другий „біл“, жадаючи іспиту з
читання і писання від кожного іммігран-
та, рівнож болючо звертає ся проти
руської імміграції. Завдяки системі
польських верховодів в Галичині між
нами стрічає ся чи не найбільший
процент аналіфбетів. І сі всі, що не
з власної вини, але з вини тих, що
мають в Галичині власть, не уміють
читати і писати, (бо не мали де на-
читати ся), сі всі мають бути недопу-
щені до Америки. Не забуваймо, що
звичайно се суть найбільшійші, най-
більше потребуєчі. Богато з таких,
прибувши до Америки, при добрій
волі і охоті на чужій землі, виучува-
ли ся свого письма, набирали ся тут
просвіти, а дивлячи ся на жите-бу-
те других народів, учили ся цінити
своє людське достоїнство. І вони
вернувши до рідного краю, не давали
ся уже уживати за сліпе оружје поль-
ської шляхти, але ставали в ряди бор-
ців за народні права. Для найтемні-
шого, неписьменного елементу з Га-
личини, Америка ставала за школу,
правда, нераз тверду і немилосерну,
але загально хосенну в своїх наслід-
ках для Галичини.Се не повинно змінити ся. І то-
му ми повинні зділати все, що лиш
в наших силах, аби повалити оба
„білі“.Про „поправку“ Root-а нема що
й говорити. Такого ультра-регресив-
ного свінства не було ще в Амери-
ці. Навіть така на скрізь поліцейська
державка як Німеччина не важилаб ся
щось подібного предложити до ухва-
лення. В разі прийнятя сеї „поправ-
ки“, перестануть Злучені Держави
давати притулок на своїй землі по-
літичним збігцям а стануть низьким
орудієм поліцейських шпигів чужих
держав.На нас лежить отже тяжкий обо-
в'язок не допустити до ухваленя усіх
тих зм'єренних проти нашої імміграції
законопроектів. Зробити се маємо
дуже легко, а іменно, коли прилучи-
мо ся до акції, яку почали вже всі
чужомовні народи в Америці. Ось тут
подаємо готовий текст протесту чи-то
резолюції. Він звучить:Resolution adopted at a meeting
of
held in 1912.WHEREAS: There are now pending
in the House of Representatives two
measures known as Dillingham Bill,
(S. B. 3175) and the Burnett Bill,
(H. R. 22527) both of which provide
that a literary test be applied to all
immigrants entering the United Sta-
tes, andWHEREAS: The Dillingham Bill,
in addition to a literary test provides
in Section 18 thereof that all im-
migrants be required to carry with
them a certificate of identity, andWHEREAS: Those measures are
so un-American in spirit, so inhuman
in its effect as to practically mean
the closing of the gates of America
in the faces of those worthy im-
migrants who seek shelter in the
United States from religious and po-
litical prosecution, andWHEREAS: We believe that such
restrictive legislation will seriously
hamper the proper development, of
our country and retard its com-
mercial progress therefore be itRESOLVED that we hereby pro-
test against the passage of Senate
Bill 3175 and House Bill 22527
and that we earnestly appeal to our
representative in Congress to use
every legitimate means at his com-
mand for the purpose of defeating
these two measures Be it furtherRESOLVED, that a copy of these
resolutions be forwarded to the Pre-
sident of the United States and to
our representative in the Congress of
the United States.IN WITNESS WHEREOF we have
hereunto set our hands and seal this
..... day of May 1912...... Pres.
..... Sec.У нашої мові отсе булоб:
Резолюції ухвалені на мітингуякий відбув ся в
дня 1912.Позаяк так в Палаті послів як і в
Сенаті предложено під пору два за-
конопроекти, відомі під іменем біл
Ділінггана (S. B. 3175) і біл Бор-
нета (H. R. 22527) і які жадають
утворення і приноровлення іспиту для
всіх іммігрантів прибуваючих до Злу-
чених Держав іПозаяк законопроект Ділінггана в
додатку до іспиту в розділі 18-ім до-
магає ся від всіх іммігрантів посідання
і предложення свідомства тотожності іПозаяк сі оба законопроекти суть
своїм змістом не-американські а сво-
їми наслідками нелюдські, позаяк во-
ни в сути річи означають замкнене
брам Америки перед пожиточними
іммігрантами, які глядають захисту
з Злучених Державах перед релігій-
ними і політичними переслідованнями іПозаяк сьмо переконаня, що та-
ке ограничующе законодавство про-
тивить ся правильному розвою на-
шого краю і стає великою перешко-
дою поступови в торгівлі — тому
отсим ухвалюємо і протестуємо про-
ти переведення законопроекту в Сена-
ті (3175) і законопроекту в Палаті
Послів (22527) і рішучо звизаємо на-
ших представителів в конгресі, щоби
вони ужили всіх правних способів,
аби ті два законопроекти відкинено,
тажадаємо, аби копію отсеї резолю-
ції предложено президентови Злуче-
них Держав і нашим заступникам в
Сенаті і Конгресі Злучених Держав.В доказ чого понизше притискаємо
нашу печать і кладемо власноручні
підписи дня..... мая 1912 року...... прес.
..... секр.

(Місцевість) (Стейт)

Отсю резолюцію по англійськи (по
руськи не треба) нехай кожний се-
кретар відділу Р. Н. Союзу пере-
пише на аркуши чистого папе-
ру. З самого початку, по словах:
„meeting of“... треба написати по
англійськи назву братства чи. това-
риства, яке висилає сю резолюцію.
По словах: „held in“... написати імя
міста і стейту та день і місяць мітін-
гу. Опісля нехай председатель і секре-
тар відділу підпишуть оя власноруч-
і заосмотрять документ печаткою. Так
виготовлену резолюцію наложить як
найскорше післати до відповідного
члена конгресу вибраного з того ді-
стрікту де находить ся протестующе
братство.Отсе є і вся робота, якої жадаємо
від патріотичних урядників наших
відділів. Присилувати до неї нікого
не маємо, та і сконтролювати, чи
хтось її зробив, чи з лінивства або
байдужности не зробив — не в на-
ших силах. Але з другого боку ми
сьвято переконані, що наша Русь вже
на стільки дозріла, що опінить доста-
точну страшну, грозячу нам небезпе-
ку, і як один муж поспішить її від-
вернути.Не звизаємо нашу суспільність до
скликування масових віч, як се роб-
лять Поляки, Литвини, Німці і другі,
бо се вимагає і довшого часу і полу-
чене з більшими коштами. Ми скла-
даємо оборону наших братів в руки
свідомих урядників Відділів Р. Н.
Союзу, і віримо, що ті сповнять охот-
но, точно і скоро вложений на них
народний обовязок.Тому до діла: боронім руських
іммігрантів!**ПОЗІР!****Братя Родимці з Сиракуз і околиці!**Укр. Товариство Січ з Сиракуз, Н. Й.
устроює**ВЕЛИКИЙ БАЛЬ**

в суботу, дня 25 мая с. р.

в гали Р. О. Day, улица W. Fayette,
cor. Geddes Str., Syracuse, N. Y. По-
чаток о 6 годині вечером. Вступ 25 цт.Дорогі Братя і Сестри! Просимо
прибути до нас на Баль, а не пожа-
луєте сего. Музика знаменита. Дово-
лі буде часу і красно можна буде за-
бавитись при звуках гарних наших
пісень в перервах і при других заба-
вах, та депо поговорити з знакомими.
Просимо також і Брацтва Сиракузькі,
як також Запорожську Січ з Оборн
та Запорожську Січ з Фультоу ола-
скаве прибуте на сей Баль. Ручимо,
що гарно буде можна забавитись, а
на будуче ми відвдячимось тим, ко-
трі до нас прийдуть.

З поважанем

Хоміш Укр. Дов. Січ.

Некультурний звичай.

Наші американські Русини мають чимало таких звичаїв, за які треба соромитися кожній хоч трохи освіченій людині. До таких некультурних звичаїв належить між іншими заховане нашої публіки на саях підчас всіляких театральних вистав. Ви тільки підійте коли на туку руську „кумедію“, станьте собі тихенько з боку і приглядайтеся поведенню тих людей, котрі за „кводра“ прийшли подивитися на руський „триєтер“. Перше, що вам упаде в око, то ся ославлена руська точність. Представлене має розпочинати ся „точно“ о годині 8-ій, а на салі нема в тім часі не тільки гоетий, але й самих „панів“ комітетових. Геть-геть по означеній на програмі порі починає злазити ся, мов раки або слимаки, шановна руська публіка. Руські „лейдіс“ не можуть в жаден спосіб знайти собі догідного місця, бо одно трохи за близько, а друге знов за далеко від сцени. Руські „джентельмени“ крутяться безперестанно по салі з накритими головами і з невідступним цигаром в зубах. Деякі панове стоять собі на найвиднішій місці із склянкою в руках і потягають від часу до часу „національне“ американське пивце.

„Точно“ о 10-ій годині (иноді навіть пізніше) підносить ся заслона і починається та правдива руська „кумедія“. На сцені з'являються ся актори і виголошують (частенько лиш повторяють за суфлером) свої ролі. Саме тоді розпочинається на салі живий руський рух. Гарна половина руського роду шукає наперед за своїми кріслами, а відтак розговорює собі любенько і солоденько аж до саміснького кінця „кумедії“. Бريدка половина руського роду запалює нові цигари та папіроси, садить ся з великим галасом на свої місця і... відує, або — як кажуть наші Американці — пускає фоні. На салі уносять ся густі клуби смердячого диму, дитиска ревуть як наняті (мабуть з невиностою задухи), а між тим хихисьміх старшої братії доходить до зеніту. А актори грають тай грають... Грає иноді й оркестра, на сцені гарно співвають, але усе те не випроваджує руської публіки з рівноваги; вона має свою „екстра“ забаву. Як на сцені скажуть та сьміють ся, то й публіка сьміється ся, а як на сцені сумують та плачуть то публіка таж сьміється ся. Страх, що за веселий народ ті Русначки! Коли представлення затягнуть ся трошки довше (усе те з вини публіки, що не вмів приміняти ся до назначеної програмою порі), то людська тупають завзято ногами, щоби як найскорше кінчити, бо має бути „величавий“ баль! Ну, за щож чоловік дав аж цілого „кводра“? Чи сама руська „кумедія“ вартує таку суму гроша? „Величавий баль“ — то ґрунт, а проче се лиш непотрібний додаток!

Прочитавши повисші стрічки, постав себе, шановний читачу, в положення хочби такого бідного „комедіянта“, який на сцені виговорює свої печінки. Ти може не знаєш, що вивчене тої „кумедії“, якою ти в своїй несьвідомості помітуєш, забирає раз кілька місяців дорогого часу. Якеж у тебе серце, що ти не хочеш пошанувати людської праці і доброї волі тих одиниць, котрі всеж таки не для себе трудили ся?! А скажіть, добрі люди, чи можливо акторови говорити тоді, коли публіка кричить, або чи можливо йому співати пісню тоді, коли на салі не видно ся від диму?

Ей люди, люди! Чому ви такі некультурні і то у своїй — так би скажи — хаті? Підє наш чоловік на жи-

дівський „мувінг пікчер“, то заховується там, як всі цивілізовані люди: тихо, прилично, смиренно. Якже та сама людина покаже своє лице на виставу своєї рідної штуки — ого! вже тоді вилазить шило з мішка... І яку моральну вартість має такий чоловік, що чуже шанує, а своє обплює?

Нарікають не раз наші непросвічені люди, що руська інтелігенція усувається від них, не дає їм ніякого проходу. І чи маєте ви, панове недоволені, право нарікати в тім случаю і в таких обставинах на свою інтелігенцію? Чи не заболить сю інтелігенцію серце, коли вона бачить, що ви не хочете чи не умієте пошанувати її праці, а просто глузуєте собі з неї? То інтелігенція має учить і давати представлення на те, щоби ви на тих представленнях робили собі свої недорічки та недотепні „фоні“ і заховували ся як в старім краю пастухи на толоді? — Ні! Такої диковини цивілізована людина знести не може!

„Кумедія“, „триєтер“ — говорять наші простачки. А чи знаєте ви, люденкове, що то таке той „триєтер“? Театр — се святиня штуки, се храм, у якому падає зі сцени, наче з церковної проповідниці, живе людське слово, що учить присутних більше ніж мертва книжка, більше ніж звичайна бесіда людська. Найпалкіші слова найліпших бесідників та проповідників не западуть у душу людини так глибоко, як слова тих одиниць, котрі промовляють до нас із сценічних дощок, і котрих ми називаємо грубо „комедіянтами“. Яке значіння має театр на виховане суспільності, про се знає кожний цивілізований народ, і з тої власне причини галицькі Поляки так завзято противлять ся будові руського народного театру у Львові.

Маємо повну надію, що отсі наші слова не впадуть горохом об стіну. Хочемо вірити, що наші люди закинуть нарешті сей поганій звичай, про який тут говорило ся. Про се повинні подбати в першій мірі аранжери всіляких вистав, а дальше члени комітету, який займається порядками на театральній салі. Найперша річ, то початок представлення о назначеній порі. Хто пізно приходить, сам собі шкодить, а за недбальство і неточність „пізних Іванів“ не повинні терпіти сі, що вірають у друковане слово. Як точно, то точно! Дальше повинно зважати ся, щоби підчас гри нікого не впускати на салю! Хто спізвив ся, нехай жеде в кутіку аж до кінця даного акту. На павзі можна буде опізнивших ся гостей порозсажувати на назначені місця, а так ніхто із глядачів не потерпить через чиясь-там недбальство. По салі не вільно (навіть в часі перерви) „спадерувати“ з накритою головою і не вільно в жаден спосіб курити цигар та папіросів! Таке грубе поведене гіршить молодіж і обиджає культурніших гостей. Театр — не коршма, а кому в театрі не хочеть ся бути, нехай на павзі вийде з салі і зробить з собою, що йому вгодно. Підчас представлення треба заховувати ся тихо і слідити добре за акцією штуки. Коли на сцені показують або говорять щось сьмішного, то сьміятися можна, але не на ціле горло і недовгий час. Найбільше разить інтелігентного видця сьміх не в пору. Бо що може бути сьмішного прим. тоді, коли на сцені плачуть з якогось горя. Адже на сцені представляють жив людське життя, так як воно водить ся між людьми справді. А чи годить ся воно танцювати на похороні, а плакати та сумувати на весіллі?...

Новинки.

Полагожденє страйку. Дня 18 с. м. відбула ся в Wilkes Barre, Pa. конвенція майнерів твердого угля, на якій прийнято до відома і потверджено угоду, заключену між членами тіснійшого комітету майнерів, а відпоручниками копальняних компаній. Образи сеї конвенції тревали 5 днів. Із 387 майнерських делегатів 323 заявили ся за прийнятем угоди, а тільки 64 за її відкиненєм. Вислід голосування прийняти збори з великим одушевленєм, хоч вже передтим було певне, що більшість делегатів голосувати ме за ратифікованєм угоди. Ухвалено внесене, на підставі якого члени субкомітету майнерів мають право підписати нову угоду, і порішено, щоби всі майнери явили ся в найближшу середу до праці. Угоду підписано минушого понеділка, а вчєра по всіх копальнях розпочала ся на ново перервана через 7 тижнів робота. Пенсильванійські майнери твердого угля, числом около 200 тисяч людей, покинули — як звісно — свою роботу 31. марта с. р., бо з тим днем скінчила ся була стара угода майнерів із властителями копалень. З рамени майнерів вибрано зараз тіснійший комітет, котрий на чолі із президентом майнерської юнії Гвайтом розпочав переговори із комітетом копальняних компаній. Сі переговори тягнули ся близько три тижні, наперед в Нью Йорку, а відтак в Філадельфії. Нарешті заключено угоду, яка вправді не обнімала всіх бажань майнерів, але все таки давала їм деякі полєкші та невеличке підвищенє платні. Осібна комісія майнерів, зложена з 10-ти членів, не хотіла спершу ратифікувати сеї угоди, але роздумавши сю справу докладнійше, прийшла по кількох днях до переконання, що все таки ліпше щось, ніж ніч. Скликано сейчас конвенцію, вибрано делегатів, і остаточно порішено подавляючою більшістю голосів вернути до праці. — Через сім тижнів страйку пришло було в деяких місцевостях до проливу крови. В розрухах убито кілька осіб, а покалічено кількадесять.

Погибли голодовою смертю. Пароплав лінії Гвайт Стар (тої самої, до котрої належав потонувший „Титанік“) „Осеанік“ прибув 16. с. м. рано до ньюйорського порту і привіз з собою ще одну страшну вість про катастрофу „Титаніка“. Іменно в понеділок пополудни дня 12. с. м. перший офіцер „Осеаніка“, що стояв на містку сього парохода, доглянув на дві милі від корабля якусь лодку, що колісала ся по водах океану, який був тоді майже цілком спокійний. Офіцер взяв до рук побільшаючі шкля і переконав ся, що на лодці находять ся три мужеські трупи. Після сего сейчас по капітана, а сей велів спустити на воду один човен і виправив на нїм шість моряків під проводом третого офіцера по сєю блукуючу лодку. Сїй виправі приглядали ся з великим смутком численні пасажери. Вони бачили, як човен приплив до лодки, задержав ся малу хвилику, а відтак назад вернув ся, оставляючи лодку враз з трупами на своїм місці. Повернувшись офіцера засипали люди численними питаннями, але він не відповідав нікому, а тільки удав ся поспішно на капітанський місток. По хвилі капітан призвав до себе корабельного лікаря і видав йому якесь порученє. Лікар забрав з собою три полотняні мішки, в яких хоронить ся померших на морю, всіх з кількома матрозами до човна і поплив до опущеної лодки. Через побільшаючі шкля було видно виразно,

як моряки порали ся коло трьох трупів. Вони вложили кожде тіло в особний мішок і познимали шапки. Лікар відчитав молитву за померших, а посім усі три трупи спущено на дно моря. Аж доперва по сїй сумній церемонії довідали ся пасажери „Осеаніка“ від повернувшого лікаря, що ті три мужчини, яких що йно похоронено, погибли страшною голодовою смертю. Сьвідомством того являється ся пошарпанє ніхтими полотно, що окривало ратункові пояси, і погризені зубами корок тих поясів. Лікар пересвідчив ся, що ті нещасні люди жували справді корок, щоби тим способом заспокоїти свій голод. Деякі річи, найдені на лодці, вказують, що там було з початку більше осіб, але вони померли певно скорше від других, а оставші при житю викинули їх тіла в море. Між ними мусіла бути і якась жєнщина, бо на лодці знайдено жіночу обручку з написом „Edward to Gerda“ і з якимись невиразними цифрами, що означали мабуть день слюбу чи заручин.

Із повисшого слїдує, що капітан „Карпатії“ Ростром поповнив страшну помилку, коли, по виратуваню блукаючих по морю пасажирів „Титаніка“, заявив, що визбирав уже всі лодки, які належали до потонувшого корабля. Лодка придибана на повнім морю „Осеаніком“ є найліпшим сьвідомством сеї помилки.

Під колесами трамваю. Се стало ся минулої неділі около 6-ої години пополудни, на улиці Гренд в Джерзі Сіті, Н. Дж., о пару кроків від будинку Р. Н. Союза. В прилягаючїм до сеї улиці парку находило ся чимало людей. Нараз позривали ся всі і почали глотити ся біля переїзджачого трамваю. „Що стало ся? — питали одні. „Дитина під стріткаркою!“ — відповідали другі. І справді, між передніми колесами трамваю, під самими моторами лежав кричучи півпалітний хлопчина Івась, син Семена Млинарика. Його тіло так було придавлене моторами до землі, що люди мусіли аж підносити трамвай, аби його звідти видобути. Що дитина вийшла із сєго випадку липше з покаліченою головою і одним зломаним ребром, се вже справді треба вважати чудом. Хлопчину зараз віднесено до сусіднього лікаря, а сей перев'язав йому рани і віддав опісля в руки опечаленої матери, яка понесла його до свого дому. Кажуть, що хлопця біг на улицю за кулькою, якою бавив ся із своїм старшим братом та з другими дітьми, і через необережність дістав ся під трамвай. Чи винуватий в тім случаю і моторман сього трамваю, ще поки-що не знати, але що родичі покаліченого хлопця заявили, о тім не може бути двох гадок. Сєж була неділя, вони обоє сиділи дома і може навіть весело забавляли ся, а діти пустили самопас, оттак на божу волю... Будуть тепер і вони самі і тругі батьки та матери мати науку, що діти не песята, яким вільно блукати по всім усядам без ніякого надзору. D120

Добре обловили ся. Недалеко міста Гатісбург, Місс. невисліджені доси бандити напали дня 15. с. м. на експресовий поїзд компанії Queen & Crescent і зрабували суму около 200 тисяч доларів. З достовірного жєрела доносять, що з огнетревалої каси, яка находила ся у пакунковім возі, а яку бандити розсадили динамітом, забрали злочинці більше ніж 30 пакунків грошей. В однім такім пакунку було банкнотів на суму 140 тисяч доларів.

ОРКЕСТРА! БАНДА! МУЗИКА!

ХТО ПОТРЕБУЄ МУЗИКИ?

Прошу ласкаво запам'ятати, що в Jersey City, N. J. є руський музикант, котрий достарчає музики на балі, пікніки, весілля і публичні виступи при всяких парадах. Тож при всяких потребах удавайтеся до мене на адресу:

PAUL KELECHAWA
33 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Нові книжки і видання.

Маруся. Повість. Написав Григорій Квітка Основиненко. Накладом „Українсько-руської Видавничої Спілки“ (Літературно-наукова бібліотека. Ч. 12.). У Львові, 1911. Сторін 181. Ціна 50 сот.

Кандидат. Комедія в трьох актах. Написав Др. Яків Невестюк. Накладом „Українсько-руської Видавничої Спілки“ (Літературно-наукова бібліотека. Ч. 151.). Львів, 1911. Сторін 99. Ціна 60 сот. — Із „Переднього слова“, написаного д. В. Г., довідуюмо ся, що ся пьеса написана ще в 1896 р. і була нагороджена на конкурсі галицького Краєвого Виділу. Комедія „Кандидат“ надасть ся до вистави на наших аматорських сценах, бо сценерія її легка, а число дійових осіб невелике. Акція взята з життя сучасної галицької інтелігенції, а тема цілком нова.

Вавилонські гимни й молитви. Переклади з поясненнями Івана Франка. Накладом „Українсько-руської Видавничої Спілки“ (Літературно-наукова бібліотека. Ч. 153.). Львів, 1911. Сторін 80. Ціна 60 сот. — Зміст: Переднє слово. Вступ. I. Сумерійці і Семіти. II. Написи вавилонських царів. III. Молитви й закликання. IV. Покаяні молитви.

Щаслива бабуня. Оповідання для молодіжи. Том четвертий. Написав Стефан Ковалів. Накладом „Українсько-руської Видавничої Спілки“ (Літературно-наукова бібліотека. Серія I, ч. 130.). У Львові, 1911. Сторін 145. Ціна 1.80 К. (в оправі 2.30 К.) — Зміст: 1. Додержали тайну. 2. Щаслива бабуня. 3. Стріча під хрестом. 4. Дроворуб. 5. Пятка. 6. Волоцюга. 7. Свояки. 8. Пам'ятник на кливі. 9. З книги міра.

Жарти життя. Оповідання. З ілюстраціями. Написав Грицько Коваленко. Коштом „Українсько-руської Видавничої Спілки“. Київ, 1911 р. Сторін 193. Ціна 90 коп. — Зміст: Народні пісні. Домашня фотографія. Сумна річ. Вишнівська справа. Золотий кухоль. Вічний календар. Море. Хвилина щастя. Чука хата. Марина занедужала.

Плюш. Роман Грації Дельєди. Переклав Л. Пахареvський. Накладом „Українсько-руської Видавничої Спілки“. Київ, 1912 р. Сторін 150. Ціна 60 коп.

Оповідання. Альфонса Доде. Переклала Марія Грушевська. Видання „Українсько-руської Видавничої Спілки“. Київ — Львів, 1912. Сторін 63. Ціна 20 коп. — Зміст: I. На новім помешканні. II. Арлезіянка. III. Еліксир всещасливого отця Гоше. IV. Партия біларду. V. Турок комуни. VI. Три перестороги. VII. Остання лекція. VIII. Смерть дофена. IX. Підирефект серед природи. X. Легенда про чоловіка з золотим мозком. XI. Діловодчик. XII. Потравка з сиром.

Страждання молодого Вертера. Написав Вольфганг Гете. Переклала Марія Грушевська. Видавництво „Всеєвітня бібліотека“. Київ, 1912. Сторін 132. Ціна 40 коп.

First Annual Report of the Bureau of Industries and Immigration for the 12 months ended September 30, 1911. Transmitted to the Legislature March 6, 1912, as part of the eleventh report of the Department of Labor. Накладом „New York State Department of Labor“. Albany, 1912. Сторін 184. — Повсюду книжку видано коштом правительства ньюйорського штету, а саме „Департаментом Праці“. Зміст сей книжки дуже різноманітний і зацікавлений для яснійшої інформації сімома великими картами. Говорить ся там — як се вже видно з самого наголовка — про промисл та імміграцію штету Нью Йорк, а крім того про всілякі інституції та права і обовязки, з якими кожний іммігрант повинен бути добре ознакоmlений. Книжка заслугоє на те, щоб її докладно перестудіювати.

Отчетъ о дѣятельности Библиотени Императорской Академіи Наукъ за 1910 годъ. Напечатано по распорядженію Императорской Академіи Наукъ. Февраль 1911 года. С.—Петербургъ, 1911. Сторін 17.

Учитель. Орган Руського Товариства Педагогичного. Річник XXIV. Ч. 8. Львів, 20. цвѣтня 1912. — Зміст: До

наших Читачів! „Українське Педагогичне Товариство“ (II. Статут „Укр. Педаг. Товариства“). Онуфрій Власійчук: Учительська Службова Прагматика. Я. Чепіга: Російська школа і талановиті діти народа. Михайло Таранько. Загальний огляд шкільництва в Японії. Онуфрій Солтис: Критичний розгляд нашого шкільного „Букваря“. Стефан Ковалів: Методична оцінка шкільного підручника п. з. „Рахунки для шкіл народних, ч. IV“. 1911. Василь Порошко: Шкільний город. А (І. Б.): Початок боротьби і праці. Д. Пісочинець: українство на Харківських учительських курсах 1911 року. Леся Денисюк: Перед VIII. міжнародним конгресом Есперантистів в Кракові. Важний розпорядок п. к. Ради шкільної каревої. Огляд преси. Книжки і журнали надіслані до Редакції. Переписка Редакції. Оголошення.

Дзвінок. Ілюстрована часопись для дітей і молодіжи. Виходить у Львові 10. і 25. кожного місяця. Річна передплата для Америки 2 долари. Адреса Адміністрації: Львів, ул. Мохнадського ч. 12. — Зміст ч. 16 (з дня 25. цвѣтня 1912): Марійка Підгірянка: О. не кажи. (Вірш). Остап В.: Темна дівчина. (Казка). Веселий кутик. Записки нещасливого хлопця. Збиране марок, нап. Богданко. Праця і забава. Переписка Редакції. — Додаток для малих читачів: Мілленгоф: Шуткар. В. Каден: Петро. Брати Грімм: Карлики. Ледачий Гриць. Загадки для малих читачів.

Всячина.

Змагання пчіл з голубами.

Французькі часописи описують цікавий заклад, який відбув ся в місті Гамм, у Вестфалії. Заложилось кількох місцевих горожан із одним загорілим пасічником, який доводив, що його пчоли не лише можуть дорівняти летови голубів, але і випередити їх в лету, в часі тихого стану воздуха. У визначений день винесено 12 голубів і стількиж пчіл 4 кілометри поза місто, до села Рінько, і випущено на волю. Щоби розізнати пчоли, які брали участь в змаганнях, передше їх добре викачали в муці. Перша пчола прилетіла на місце свого призначення 30 секунд швидше від першого голуба. Таким чином властитель пасіки виграв заклад, а сам досвід доказав, що пчоли можуть перелетіти невелику віддаль із швидкістю голуба, а навіть і швидше.

Спосіб ношення дітей.

Матері носять своїх дітей незвичайно різними способами. В культурних сторонах маленьких дітей носять на руках. В Азії і Африці мати саджає дитину в мішок і носить його на спині; але там носять дітей також і на плечах, або привязують до бедер. В деяких околицях середної Африки мурини привязують дитину до дошки і клалуть собі її на голову, удержуючи її зручно в рівновазі. У Індіан північної Америки під тим зглядом заховують також свої питомі звичаї. Найчастіше носять там дітей на спині, але в той спосіб, що дитина прилягає до спини матери.

Ворожнеча між цвѣтами.

Досліджено, що деякі цвѣти просто ненавидять себе. Так пр. рожа і резеда ніяк не можуть жити в купі. Щоб переконатись об сѣм, варто тільки взяти їх до купи з іншими квітками і поставити у воді; вже за якої пів години запримітимо, що рожа і резеда тісно сплелись одна з другою і починають вянути, підчас коли інші цвѣтки полишають ся зовсім свѣжі. Ландиші також ворогують з другими цвѣтками і деяких, коли подувають, убивають. За те наприклад, гвоздики і соняшники живуть між собою дуже гарно і ставлять ся одно до другого дуже прихильно.

Скарб в циліндрі.

Кілька літ тому, властитель другорядної кавярні в Парижі, дістав в спадку по своїм вуйку, великим диваку, досить знищений циліндер. Розгніваний таким нужденним спадком кинув його між старі річи на стриху. Кілька тижнів потім один приятель сего властителя кофейні, хоча переробити ся за волоцюгу на костюмовий бал, просив свого приятеля, о позичене йому якого старого циліндра. Властитель кофейні нагадав собі на циліндер, який дістав по вуйку, вишукав його і вложив на голову свого приятеля. Сей вдоволений таким доповненням свого костюму пішов на бал. Там однак, котрийсь з розбавлених гостей, струтив йому лісочкою з голови сей циліндер, так, що той ушав на землю і пук. Приятель кофейника нахилив ся, щоб підняти сей циліндер, та на своє здивоване побачив, що з під підшивки циліндра виглядають якісь папери. Показало ся, що то були стофранкові банкноти. Зачудований побіг він до приятеля і показав йому, що найшов. Гроший тих було кілька тисяч франків.

Людодіди.

На островах Гудінаф, коло Бритійської Гвінеї, живе плем'я людодів. На однім із сих островів знаходиться християнська місійна стація, но однак цілого острова до сих пор ніхто еще не прослідив, бо хто тільки пустив ся в глибину краю, того й поїди дикарі. Недавно вибралась туди наукова експедиція а капітан Дженнес, проводир експедиції оповідає багато річий про сей дивний народ: Каже він, що люди сї не мають своїх начальників а живуть в товариствах; о сїбно товариства молодих, а о сїбно старих людей. Коли воюють з іншими племенами, то воюють всі разом. А їдять людей з ненависти і пімсти; часом з'їдають нещасника з любови і жалю за ним. Вірують в бога духа, але сильного і лютого.

Цементові гармати.

Технологічна німецька часопись „Bauwelt“ доносить про новий винахід в царині будівництва, вперше применений при будові американо-каналу Панама. Винаходом тим є щось в роді катапульки небувалих розмірів. Є се „гармата“, якої складовою частию є великий черпак, що служить до викидування на вні вапна, цементу і матеріалу. При будові згаданого каналу, виявилась була потреба скріпити ряд прибережних скель ріки Ельвбри, щоб каміне в наслідок ділань води не розсувало ся і не спинювало комунікації. Роблять се отже так, що поверхню скель покривають на кілька сантиметрів грубою версткою цементу, як раз при помочи тих катапулек. Ладунок цементу, поміщений в черпаку, в наслідок атмосферичного тиснення жене з незвичайною силою на вні і щільно приліпає до своєї мети. Одна така „гармата“ покриває денно 80 метрів квадратних поверхні скали сумішкою цементу, вапна і піску версткою грубою на півтретя сантиметра.

Бактерії на монетах.

В гігієнічнім уряді в Римі зголошували недавно зажалення численні приїзні на італійські вистави, на пануючий по готелях і реставраціях в Римі звичай платничих, подавати гостям решту з заплаченої квоти на тих самих тарілках, на котрих кладеть ся опісля хліб, овочі і подібні річи, замість аби се робили як в північній Італії на окремих тарілках з металю. Жалібники бачили в тім небезпеку розширення слабостий. І дійсно лабораторія гігієнічного уряду робила всякі мож-

ливі досвіди з різнородними, бо мілкими, нікелевими срібними й золотими монетами, котрі вже були довго в уживаню, а крім того з іншими монетами, котрі довгий час лежали між бакціями холери, тифу і дифтерії. З тих всесторонно ведених досвідів показало ся, що лише нікелеві монети представляють небезпеку перенесення зарази, бо навіть по трох годинах задержувала ся на них велика скількість бакцилів; за те мідяні, срібні і золоті монети виказали велику дезінфекційну силу, бо дезінфекціюють самі себе.

Добрі ради.

Бублики з сира. Утри твердого квасного сира філіжанку; розбий одно ціле яйце і три жовтки, додаючи до сего маси трохи дріжджів, розроблених в ложці молока.

Сим плином залий сир, утираючи його дальше, аби розійшов ся на одностайну масу.

До сего маси додай муки стільки лише, аби з неї зробило ся м'яке тісто туге, як буває тісто на булки.

Се тісто розваляй на палець грубо виколою з него кружки, як виколоють ся на пампухи і накладай їх в бритванну, аби кружки себе не дотикали.

Скоро ціла бритванна виложена вже і кружки дрібку підросли, налий до неї теплого молока на палець глибоко, дай дрібку масла, і постав на кухню, аби бублики випекли ся в парі, при чім бритванна має бути накрита.

Бараболяні плячки. Возьми 2 фунти зварених і утертих на терку бараболю, вбий до них 2 яйця, додай 2 ложки пшеничної муки, малу склянку сметани і дрібку соли. Те все вимішай добре разом, возьми шинку або дателію, дай до неї трохи масла, або смазьцю і беручи картопляної маси по трохи, роби з неї плячки завбільшки долоні а високі на добрий палець і смаж їх на рум'яно, перекидаючи з одної на другу сторону в нателії.

Средство на нежит (натар). Коли дістанете нежит носа, втягайте в ніс солодконого молока, від якого лекше стане; не треба однак зараз потім висікувати ся. Також не добре раз-нараз з носа видувати, бо тим разить ся гірше напухлі слизисті болонки.

Рівнож не добре є стримувати пчихане, бо від такого стримування можуть легко пошукати дрібні жилки в оці а навіть в мозку.

Як можна пізнати чи покладки є добрі чи запородки? Оберни яйце острым кінцем на долоню і тримай його в руці так, щоби ся великим і всказуючим пальцем обняв його в найгрубшій місци; якщо одною рукою не мож було закрігти тої половини яйця то другою треба собі помочи. Тоді яйце кінцем тримай в темнім місци против свѣтла і диви ся добре на тупий кінець яйця. Ся яйце є ясне і не мутне, то оно не є запліднене. Коли воно є мутне і непрозрачне то яйце є запліднене.

Спосіб від хропія. Підчас сну хроплять найбільше ті люди, що лягають спати дуже втомленими, або ті, що у носі мають якусь хворобу, як: опух, поліпи, нежит.

Взагалі хроплять ті, що сплять з отвертим ротом. От, через те радять не спати до гори, лицем, бо тоді звичайно роззявляє ся рот або лягаючи спати підвизувати хусточкою або ручником щелепи, щоб вони не відвисали та не розтуляли рота.

КНЯЖНА ГАЛЯ.

Повість з часів перед хрещенням Русі.

(Конець).

XI.

Казнь і спасення.

На широкому княжому дворі, хоча й було ще зовсім темно, все вже було на ногах. Старший сокольник давав прикази слугам, конюхи зайняті коло коней, кухарі займалися роботами в кухні, бо нині, яко в празничний день Кукала, багато гостей з поміж бояр з'їздилося на двір князя Ростислава.

Мамка Оксання, котра сеї ночі з Анничкою спала на заднім крилі двора, вийшла з нею до брами, де вже багато з дворян були на конях.

— Видно, — замітила Оксання — наш князь не зважаючи на-праздник, вибираєся так рано на лови...

Анничка тривожно озиралася до околиць. Опа ніколи не виділа тільки народу.

До брами приступив оден конюх.

— Куди ви збираєтеся? — запитала Оксання мимоходом.

— На лови! — відповів конюх. — Зараз по казни мають відбутися збори...

Оксання на згадку о казни задрожала.

— По якій казни? — запитала боязливо. — Що ти говориш?

— Як то, по якій? А чи не знаєш? Твою княжну сьогодні ще перед світом повезли...

Обі жінки скрикнули.

— В котру сторону повезли? Де буде казнь? — поспішно допитувала Оксання ідучи.

— Над Дніпром, під Перуновим дубом!

Оксання і Анничка бігом пустилися від брами. Конюх глянув за ними, зівнувши ліниво і пішов до коней.

— Ох, горе моє, ох, люте горе! — заводила задихуючись Оксання. — Уб'ють мою голубку, не видіти мені її яєних очей, не почути її голосу звінкого... Ох, горенько моє!

Анничка бігла за нею і хрестячись шептала молитву.

На березі ріки, тої самої, де часто бувало сходилася Галя з Анничкою, під кріслатим столітнім дубом, було приготовлене місце для казні. Народа все прибувало. На площаді під самим дубом стояла велика колода, а на ній лежав блискучий новий топір.

— Ідуть, ідуть! — роздалися голоси в товпі.

Здалося, далека доносилася гомін поганського сльві і топот кінських копит.

На переді всіх їхав князь, весь в білім одію, на білих конях, в срібній збруї. За ним несли на ношах Галя.

Она сиділа, сумно опустивши голову, в білій гладкій сорочці. Придворні слуги йшли побіч неї печальні, налякані. Похоронна пісня їм не йшла, не складалася, голоси їх часто переривалися стоном і риданнями... бо Галя всі любила, она для всіх була добра.

Грізно стягнув Ростислав брови.

— Розступіться! — кричав до товпи.

Сей громовий голос навів на всіх страх. Товпа розступилася. Галя зняла з пошей. Она приблизилася до дуба.

— Великий Перуне! — почав бесіду свою князь Ростислав, а його голос м'яко роздався на площаді. — Великий Перуне, тобі приношу я твою кроваву жертву! Очисти мене і родину мою, моїх свояків і друзів від нечесті, від наруги і насмішок!... Месть і прокляте на тих, що відняли від мене мою дочку! Нехай поб'є їх грім і молнія, деби они не укривалися від твого гніву!

Тепер князь обернувся до Галі.

— Доню моя, відречися своїй віри! — м'яким голосом промовив до неї. — Згадай, що ти одна у мене. Галя!

Чи твоє серце скаменіло?

— Отче, рідний дорогий мій, я всім серцем люблю тебе! — ясним голосом сказала Галя і підійшла ближче до нього.

Він вітрутив її рукою.

— Бери-ж мене любий, то відречися і забудь про християн... будь моєю!

— Ні, отче не моє! — печально сказала Галя. — Хто раз пізнав світло, не може від нього відречися!

Ростислав випрямився, його очі заблещли, він дав знак слугам. Галя вхопила за руки. Ростислав взяв топір і задував-рукави свої широкою одежою...

Все замерло від страху...

Нараз в повітрі пролітнула вітчанний крик і дві жінки, задихані, пробіглися скрізь товпу до місця казні... Всі зашуміли. Ростислав здержався. Оксання і Анничка кинулися до Галі. Слуги мимоволі відступили.

— Галя, голубко моя дорога, — радісно прошептала Анничка — ти жива!

Ростислав строго обернувся до мамки...

— Оксання, що це таке?

Анничка зіставила Галя і її великі голубі очі підняли до князя. Она випрямилася без страху, оглянула товпу і підійшла до князя.

— Князю, се я, тота християнка, що учила її нашої вірі! Бери Галя достойна смерті, то вимна я одна!... Казни мене, если тобі потрібна християнська кров, а її не губи!... Ти видиш, князю, — молила она і опустилася на коліна — ти видиш, я сама прийшла до тебе, я не боюся смерті!... Прощу тебе, не губи своїй доньки!

М'який, молячий голос Аннички, її бліде, невинне личко, її ясні, голубі очі тропили князя і зділили, що він понемовно опустив голову. Щось далеке, мимовільно пригадалось йому в тій тихій молячій дівочій, не то тихий дитинний вік його і його любляча мати, не то голос давно умершої жінки його... Відтало серце, опустилася голова на груди, втрислася рука і повис топір...

Галя в тій хвили випрямилася, ожила, а її великі чорні очі з подивом спочили на Анничці.

— Анничко, — сказала она — чому ти себе губиш? Що скаже твій отець?

Анничка піднялася.

— Отець мій благословив мене, — сльміло відповіла она — любя Галя! Він знає, що я пішла умирати за нашу віру, на славу правдивого Бога!...

Ростислав відвернувся.

— Там де в лісі, — став він роздумувати — другий отець благословив свою доньку і от она сама прийшла і просить собі смерті, а помилована Галя... сама хоче умерти за свою віру!...

А що-ж я?... Ні, не підіймеся рука моя на рідну дочку... нехай буде, що буде!

І звернувшись до своєї дружини.

— Хоробрі рицарі, — сказав — люде ви всі добрі, скільки вас тут, що ви скажете? Яку раду даєте мені? Сам не знаю... відай зі староєти не можу розсудити...

— Помилуй їх! — піднялися голоси з товпи, як з одної груди. — Помилуй, князю, не казни!

Постояв князь в задумі, махнув рукою.

— Нехай живуть! — сказав і далеко відкинувшись від себе топір, скочив на коня і скоро помчався по дорозі до двора.

Від того часу минуло багато літ...

Князь Ростислав і дочка його померли вже давно; над князем стоїть курган, над Галею хрест сьвятий. В народі довго жила пам'ять про добру княжну Галя, що ставши християнкою, своє жите посвятила благочинним ділам і ревним заходам около старих і слабих, около калік і убогих... Довго довго ще ходили християне і погане, багаті і бідні, на могилу князя і на гроб княжної, що стояв серед дрімучого ліса, над рікою Дніпром, під розлогим дубом...

Сильвестер Калинець.

ЖІНКИ! Учїть ся акушері в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Російсько-Американська Лінія
Найгарячіші, найбільші і найшвидші паропходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересадки у ніякій посередній пристані.
Нові, двоштурбові пасажирські кораблі
„ЦАР“ „КУРСЬК“ „РОСІЯ“
До Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.
\$33.00 — III класа — \$35.00
\$18.00 — II класа — \$50.00
\$65.00 — I класа — \$75.00
Найближчий від'їзд корабля з Нью Йорку „ЛІТУАНИЯ“ 1. червня — „ЦАР“ (новий) 15. червня. „РОСІЯ“ 19.го червня.
По більшій подробці просить ся звертати до наших агентів або до генерального заступника:
A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Мала фарма майже даром!
Переложіть цифри в цих квадратах так, щоб сума у всіх тих рядках рівняла ся числу 15.

7	5	6
2	3	4
9	1	8

Кожний, хто пришле нам розв'язану загадку, получити кредит на \$100.00, котрий зачислено Вам як частку виплати при закупці сеї невеликої фарми, землі сухої і рівної, вартості 149 дол., котра є положена в красивій місці при залізничній дорозі в Нью Джерси, недалеко Нью Йорку. — Доплатите за сю фарму лише 49 дол., котрі можете сплачувати по 5 дол. місячно. — Если бажаєте поглибити своє положення і замешкати в своїм власнім домі, то приїжджайте або пишіть до нашого офісу на адресу:
RUTHENIAN DEPT (E)
25 Church Str., Room 114, New York.

Михайло Угорчак, NEW YORK CITY.
500 E. 11-th St.
РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР.
випожидає різні українські і инші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Петро Ярема
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
випожидає керси на весілля, хрестинні і всім дру-гім забавам.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

Прищі, вугри, короста,
плями а також всякого рода викиди на лиці тілі, щезають раз на все від пастильок „AKNOL“. Се то внутрішнє средство, очищує кров зовсім в дуже короткій часі, а як відомо всі оприщення і з'огидження тіла походять з нечистоти крові. Не порівнюйте наших пастильок з мастинами, котрі приносять поміч лише хвилево. Пастильки „AKNOL“ улівають Вас раз на все — на ціле жите — від поганих прищів, корости і інших плям. Тисячі подяк, тисячі похвальних листів, тисячі задоволених коментарів можемо представити кожній хвилі. Але се не вистарчить, о доброті пастильок „AKNOL“ треба самому переко-нати ся. Звернемо гроші що до цента если Вам не допоможуть! Для цього ходите в прищави та з'огидженням лицем. Пощо бути посьміховиском? Пришліть \$1.50 а ми сейчас вишлемо 100 пастильок „AKNOL“ якраз тільки, кілько Вам потреба до очищення Вашої крові. Не відкладайте сего на завтра. Вложіть сейчас \$1.50 до конверта і вишліть режістровано на адресу:
„Aknol Remedy Co.“, Dpt. B.
330 E. 15th Str., New York, N. Y.

Попит за ними не має стриму.
Мішанина турецьких тютюнів, з якої вироблює ся ті цигаретни, робить їх приємними для всякого. Звичайно такий знаменитий запах мають лишень дорогі цигаретни а для многих вони суть недоступні. Але сї умовини ми змінили, бо числимо на знатоків і критиків тютюну поміж нашими курцями і тому поручаємо рідких прикмет

Zira Cigarettes
5c for 10

Усі добрі прикмети мішанини турецького тютюну та його запах посідають ZIRA цигаретни — а усі злі прикмети усунуєно.
Добрі, пахучі, лагідні.
Сі цигаретни мають знаменитий, м'який аромат і вдовольнюють найвибагливішого курця. Президент Злучених Держав не курить ніяких папіросів ає ви, коли купите ZIRA цигаретни.

Се було нашим трафним вибором, о много разів щасливішим як всі другі случаи, що ми ужили сей рід тютюну до цигареток які можемо продавати по 10 за 5 цент.

Чудові неснодійбанки
з шовку можна найти в кожній пачці ZIRA цигареток, як портрети артисток, цвітів і птахів. Складайте сї чуду з шовку! Принадні обрусенки о артистичних взорах і вибагливої красі дадуть ся зробити з них.

ПРОДАЄСЬ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.
КУПІТЬ ПАЧКУ ДНЕСЬ. — СПРОБУЙТЕ ОДНУ. — ПЕРЕСВІДЧИТЬСЯ ОСОБИСТО.
P. LORILLARD COMPANY

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00.
Надвиплата і нерозділені зиски \$100.000.00.
Заснований 1864 року.
Провадить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа. Позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.
Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Найвище забезпечене \$100,000.00
Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам при-хильною і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви зважайте нагада, чи він ручить і де його зарука? Відвічайте! Агент і складає заруку в державну касу. Зави повірте кому свій чи то до перекозани, чи переслали до старого краю, попередіть ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко заграбований грім. Я вложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРИВ.** Я зарука для вас.
Тому ямте, що треба уникати неопытних банкірів. До наших послуг старий, опытный Агент, який вислає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифрвати до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагодує військові справи, а усе те робить **дешево, совісно і точно.**
Письміть по подробці курсу і ціни шифрвати.
Відповідаю відвотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York.
Найвище забезпечене \$100,000.00

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Даром
\$100

Розмістіть повніші числа в порожніх квадратиках в той спосіб, щоб вони творили при зчисленні так в долину як і поперек разом 15. Всім тим, котрі дадуть трафні відповіді дамо кредитовий пертфікат на \$100, котрі зачислено як виплату при купні одного лота в місті Патерсон, Н. Дж., подорожного кілька миль від Нью Йорку. Там є звиш 1000 фабрик. Лот коштує \$200, так що заплатите лиш \$100 на сплату по 5 доларів місячно.

Відповіді посилайте до:

PATERSON CITY REALTY CO.

302 Broadway, Dep. 7, New York City.

Потреба Робітників!

Потребуємо агентів в різних частих Сполучених Держав і Канади до спродавання наших золотих, срібних і ніклевих годинників і ланцюжків різного виробу, — майнерам, фермерам, фабричним робітникам і др., на дуже легкі сплати \$1.00 або \$2.00 місячно. Платимо вдовольняючі тиждень платні. Напишіть яке Ваше теперішнє заняття і яку получаете платню. Тільки чесні і тверезі можуть голоситись до нас о заняття.

NORTH AMERICAN SALES CO.

Box 954, Dept. 182, New York.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знання на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животності, занежене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, протупина, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоровлю і хоробі. Вступ вільний. Затамте, що я лічу людей аби були вилічені в далеко коротшим часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,

417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25-ї вулиці).

Години: від 9 до 8, в неділі від 10 до 2.

ЕКСПРЕСОВІ ШИФИ ДО ГАМБУРГА, БРЕМІ, РОТТЕРДАМУ І АНТВЕРПІ! ЦІНА 23 ДОЛАРИВ. НЕ ПЛАТІТЬ БІЛЬШЕ! ШКОДА ГРОША! ЛИШ НАПИШІТЬ ДО НАС!

23 доларів шифкарти до старого краю. — Панове! Ідте на 23-го мая, 6 і 20. червня. Тоді прогуляйтеся до краю! Особні кімнати: Домовий харч. Великі вигоди. Дасмо нічліг! Відставимо багаж. Чекаємо на стачі. Варобляємо вільність границі. Дасмо несподіванки в дорогу. Шайте задаток 3 долари або напишіть до інформації. Спробуйте! Швидко!

\$28 ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28. — УВАГА! Може мате за мало грошей? Боли так, то напишіть зараз. Дасмо спосіб і раду, як з кількох лашен доларів поїхати до краю на найкращих шифах при кількохгодинним занятю — Телефонуйте: 3459 Rector.

AMERICA EUROPA! CO., 2 Carlisle Str., NEW YORK, N. Y.

Читайте з увагою!

Хто пришле мені свій адрес і дво-центрову марку не відповідь, тому пішлю даром пять листових паперів з вершиками. — Адрес:

M. ENGEL,
129 Greenwich Str., New York, N. Y.

R. J. GLICK Агент асенура-
ційний від огня.

Офіс знаходиться в WILLIAM McCONNEL
(15-30) BUILDING

SHAMOKIN, PA.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайтеся пізнати та пізнати складати свої ощадности в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson і 14-ї.

Сей банк в одному з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складаються гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажання звіт стейтових контролорів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по поштовим курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

COR. 14th & CARSON STS.,

South Side Pittsburg, Pa.

И. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Бучак, уряд. банк.

Ім. з 17 намінами

ЖЕЛІЗНИЧІЙ ГОДИННИК

для лущини

і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з гваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безумовно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при желізничних, і гварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кождо адресу за посліплатою (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у анішого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцюшок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO

1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Уважайте Земляни.

Коли Ви неправно переслідувані, коли Ви через вину босів або їх представителів зістали покалічені, коли від Вас під грозбою вимагають неправних річий, коли хочете відкати своє право, яке конституція сеї великої республіки Вам гварантує і у всіх випадках звертайтеся до мене, заприязного адвоката станового під адресою, яку подаю при кінці. (А не до тих, що оголошують свої офіси а невластні назвіска, бо такі не суть адвокатами, тільки користають з нагоди Вашого незнання ріжниць поміж канцелярією а адвокатом, а ріжниця є така, як викинений старий кабат генерала а комендеруючий генерал. Вони представляють ся Вам яко адвокати, Ви спускаєтесь на се, ім вірите і віддаєте останній гріш). Години безплатної поради що дня від 7-ї до 9-ї години вечер а для вигоди робітників в неділю від 1-ї до 3-ї години пополудни.

JOSEPH HELLER, Adwokat i Notar, 124 Essex Str., New York, N. Y.

Д-ра RICHTERA

PAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІІ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бездрах та в клубових сугавах і невральгію.

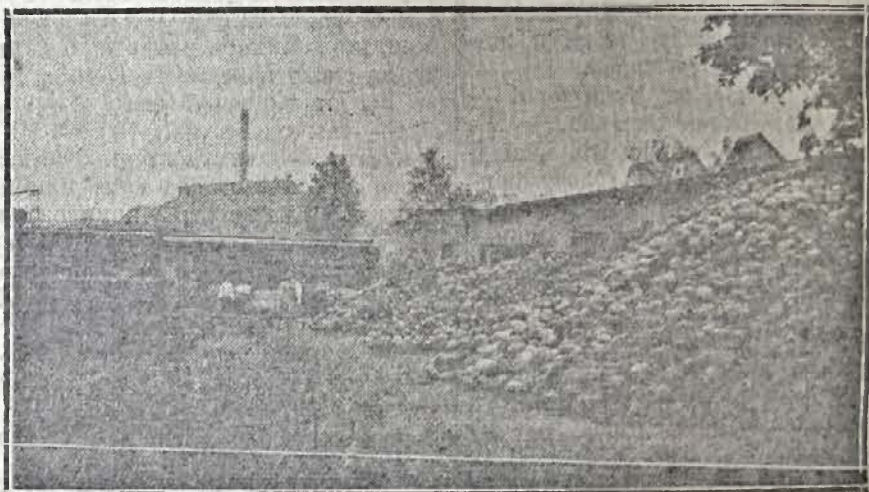
Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромисть і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддихане.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флящанка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74-80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

Паківане до вагонів гарбузів і грушок на фармі в околиці Мілвіл.

Що то значить West Millville, N. J.?

Родимці! Не один з Вас читає оголошене „The European Colonization Co.", 441 Drexel Bldg. Philadelphia, Pa., і думає, що то може бути за Вест Мілвіл? Чи там дійсно єсть так, як в оголошеню пишуть? Чи якби там закупив пять або десять акрову фарму, поліпшив би свою долю; чи ліпше би бути своїм басом, чи ліпше мати свій кусник землі, свою хату, своє молоко, свої кури, свої яйці, свої бараболі, свою капусту, своє м'ясо, а дотого і здорове повітря? Родимці! Ми в оголошеню нічо більше не пишемо, як лише правду. Около 50 родин зі всіх сторін Америки повірили нашому оголошеню і прибули звидіти нашу руську кольонію, і не на дармо. По збаданю кождий з них закупив, і не один з них нам сказав: а деж вне можна знайти ліпше, де можна знайти другу кольонію, щоб до неї заїхати за \$1.32 в обі сторони, з великої міліонової Філяделфії, і ще до того йдуть трени з Філяделфії до Мілвіл і з Мілвіл до Філяделфії що години: де католицькі церкви на місци, де школи висші і низші, де фабрики зі всіх сторін дивлять ся на кольонію, де рівнина, де земля суха, без каменя, де що посадите посієте всьо Вам ся уродить, де Вам аker землі може принести чистого доходу понад \$200.00, де Ваші діти можуть вам дати велику поміч, можуть робити в тутейших фабриках, а самим робити на пять або десять акровій фармі. Родимці, чи то не добра для Вас спосібність? Чи то не добре Вам перенести ся до Вест Мілвіл і бути незалежним від нікого, чути ся вільним, веселим як в старім краю? Отже хто такого хоче, нехай спішить зати добра нагода, бо від 15. мая буде ціна землі підвисшена. Теперішня ціна: пять акрів землі коштує \$250.00 в другім бльонку; при головній дорозі, що йде до Мілвіл та Бріджтон, коштує \$300.00. На пять акрів треба дати готівки найменше \$100.00, а решту можна сплачувати малими місячними ратами. Дім о чотирох кімнатах можна побудувати від \$275.00 і його також можна дістати на сплати.

Повисше споминає ся завше про місто Бріджтон. А що то за Бріджтон? Бріджтон є віддалене від кольонізаційної землі не цілих 6 миль, і єсть 8-мим з ряду портовим містом в Злуч. Державах: має повисше 54 фабрик ріжних виробів. Родимці! Не тратьте такої доброї спосібности, лише прилучіть ся до тих 50 родин, котрі до тепер у нас закупили землю, а побудуємо велике, багате і красне руське місто.

Можете приїжджати кождого дня і оглянути сю землю, або пишіть по руськи з повним довірем.

В наших бюрі займають уряди Русини.

The European Colonization Co.

441 Drexel Bldg, 5th & Chestnut Sts., Philadelphia, Pa.

КУРЕНЕ ЧИСТОГО ТЮТЮНУ.

BULL DURHAM найліпший з усіх тютюнів.

Чистість тютюну, його багатий, природний запах і вищі визначні прикмети зробили його широким звичаєм для тисяч курців, що любують ся в куреню славного Bull Durham.

Bull Durham знааний всім курцям від 50-ти літ. Під пору знаден инший сорт тютюну не має такого широкотого пошиту, як Bull Durham. Протягом подвійного року протриває тютюну поверх паконок.

Вибравши в робленні з вибраних листків ясно золотистого тютюну Вирджин і Норт Кароліна Bull Durham продаєть ся у вигідних мисливих мішочках, по 5 центів за кождий мішочок. До кождого мішочка додаєть ся спору скількість цигаретових біболок. Купіть собі один мішочок Bull Durham на спробунок а будете певно вдовольнені.

Правдивий

“BULL” DURHAM

ЄСТЬ ЗАГАЛЬНО УЖИВАНІМ ТЮТЮНОМ ДО ЛЮЛЬКИ І НА ЦИГАРЕТИ. МОЖЕТЕ СРКУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ТЮТЮНУ, НАХОДЯЧОГО СЯ В ОДНІМ 5-ЦЕНТОВІМ ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ. „БУЛ ДОРГЕМ” ТЮТЮН ДО КУРЕННЯ В ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ МОЖНА ДІСТАТИ УСЮДИ ЗА 5 ЦЕНТІВ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO.
THE STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:

о. Мих. Валог, R. 9, Box 8, Butler, Pa

Предсідатель:

Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:

Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:

Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:

Алексій Шарптонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa

Контрольна Комісія:

о. В. Валог, Whiting, Ind.

Константин Поступак, McAdoo, Pa.

Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:

Іван Глова, Shamokin, Pa.

А. Стефанович, Ambridge, Pa.

Й. Ялечко, Ramey, Pa.

С. Маркевич, New Alexandria, Pa.

В. Левчик, Elizabeth, N. J.

А. Добоп, Lansford, Pa.

Організатор:

Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАННЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

No. 2228 RECEIPT \$450.00
for Four hundred & fifty Dollars, re-
ceived by the I. & R. Austro Hunga-
rian Consulate General of New York,
as death benefit of John Hreczun
from The Little Russian National
Union of America.

New York, N. Y. April 29-th 1912.
Alexander von Nuber
Consul General.

The Local Branch of The Little
Russian National Union of America,
No. 82.

Ч. 2207 КВІТ \$400.00
на чотириста дол., котрі п. Йос. Галанд
отримав як посмертну заповому по
жені Розалії з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Red Star, W. Va. дня 29 цвітня 1912.
Йосиф Галанд.

Сьвідки:

Дмитро Мельник,
Гринько Чарнига.

Від місцевого Уряду Руськ. На-
родн. Союзу в Америці. Відділ 193.
Йосиф Дзюрка, предс.,
Дмитро Мельник, секр.

Ч. 2289 КВІТ \$600.00
на шістьсот доларів, котрі п. Зофія
Федор отримала як посмертну запо-
мугу по мужу Юрію з Головної Каси
Руського Народного Союзу в Америці.
Detroit, Mich. дня 16 мая 1912.
Зофія Федор.

Сьвідки:

Л. С. Тузек,
І. Філяс.

Від місцевого Уряду Руськ. На-
родн. Союзу в Америці. Відділ 292.
Теодор Титар, предс.,
Йосафат Філяс, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

АЛЛЕГЕНІ, ПА. Бр. сьв. Івана
Хрестителя від. 111. повідомляє всіх
своїх членів, що річний мітинг відбу-
де ся 9. юнія, то є в другу неділю
по першій. Кождий член має явити ся
неявивший ся член підлягає карі 50 ц.
а урядник 1 дол.—М. Іваніцький, секр

НЮ ЙОРК, Н. Й. Р. Тов. „Тис-
мениця“, відділ 144, дає довідома всім
своїм членам, щоби розмет до Р. Н.
Союзу зложили як найдальше до 25-го
мая до рук місто касієра, К. Підлу-
ского (162 E. 3rd Str., Yard House)
бо бувший касієр, Д. Мотюк, зрезиг-
нував. Напоминає ся ще раз усіх то-
варішів, котрі не були на мітингу,
щоби склали розмет на подану адре-
су як найдальше до 25. кождого мі-
сяця щоби не спізнити посилку роз-
мету як послідного місяця. Котрий
член що занедбає заплатити до 25 буде
супендований. — Уряд Товариства.

ЕМБРИДЖ, ПА. Бр. сьв. о. Нико-
лая, від. 276 повідомляє, що на річ-
нім мітингу зістав вибраний сліду-
чий новий уряд: Бенедикт Вронов-
ський, предс.; Іван Палиця, касієр;
Антін Підуфалий, секретар. — Антін
Підуфалий, Box 492, Ambridge, Pa.

САЙКОВІЛ, ПА. Бр. сьв. О. Ни-
колая, від. 129 подає до відомости
місцевим і позамісцевим членам, що
дня 9. юнія відбуде ся піврічний мі-
тинг. Довгуючі члени мають вирівна-
ти свої довги, бо в противнім разі ві-
стануть виключені з Братства і Р. Н.
Союзу. На тім мітингу мають ся яви-
ти всі члени. Контрольна комісія має
сконтролювати книжки і касу, як се
статут приписує. Пригадує ся ще раз
всім членам що на тім мітингу має я-
вити ся кождий член, бо будуть ва-
жні справи. Член що не явить ся запла-
тить 50 ц. а урядник 1 дол. карі.
Початок о годині 2. по полудні, по
службі Божій в гали низше церкви,
під числом 115. Буде приймати ся
нових членів без вступного а до Р.
Н. Союзу після статута через три мі-
сяці: червень, липень і серпень. —
І. Ковалик, предс., Андрей Прочко,
секр.

ВАЖНЕ

ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. мі-
сцевих Урядників і організаторів Р.
Н. Союзу, що на підставі параграфу
276 старого, а 273 нового статута,
посмертна заповома може бути запи-
сана лишень на жінку, дітей або яких
інших кровних. Запис посмертного на
особи чужі, на церкви, або на всякі
інші інституції, як також записуване
посмертного в сей спосіб: „після те-
стаменту“ — не є важний, бо се спро-
тивляє ся законам Сполучених Держав.
Для того просимо застосувати
ся до сего правила при виписуванню
деклараций і змінюванню спадкоємців.

Просимо також на місячних спра-
везданях заведіти подавати причи-
ну супендованя або вимазуваня чле-
нів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

Братство Сьв. Івана Хрестителя
в S. S. Pittsburg, Pa., Відділ 96. Р.
Н. Союзу устроює

Перший Великий Баль

дня 29-го мая 1912 в гали парафі-
яльній на розі улиці 7-ої і Карсон.

На сей баль запрашаємо всіх Русинів
і Русинок місцевих і позамісцевих.
Буде мож забавити ся до волі, бо бу-
де грати добірна оркестра і буде добра
перекуска та змні напої.

Комітет.

PITTSBURG, PA.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

БУДЕТЕ ЖИТИ 25 ЛІТ ДОВШЕ
КОЛИ ПРИЙДЕТЕ НА

ПРОГУЛЬКУ

(ПІКНІК)

який уряджує

Читальня „Просьвіти“ ім. Маркія-
на Шашкевича з S. S. Pittsburg, Pa.
на фармі Geo. Stauba на Mt. Wa-
shington.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2. ЧЕРВНЯ С. Р.
від години 11-ої рано до смерку.

ВСТУП 25 ЦЕНТ.

Ану Русини! Покиньте хотяй раз
на рік дими пітсбурські — прийдіть
на забаву (ще й своїх знайомих возь-
міть з собою) налюбуватись весною,
забавитись в товаристві тай здорові
будете.

О добру музику, сьвіжі напої і до-
брі присмаки постарася комітет.

О найріжнороднішу програму і ми-
лі несподіванки постарась

КОМІТЕТ.

Куди їхати: З South Side беріть
P. L. T. transfer car коло Loka Erie
стації до Point Bridge, а з Point
Bridge беріть Mt. Washington Car,
що надіде з мосту — висідайте на
на West Liberty Bridge — тут буде
на Вас чекати наш провідник. —
З Butler Str. або Soho беріть Mt.
Washington Car коло Wabash стації
на 4th Ave. & Liberty Str.

(Для ліпшого зрозуміння додамо,
що пікнік відбуде ся в тім самім
місці де тамтого року).

ПОЗІР! РУСИНИ! ПОЗІР!

з Shenandoah і околиці!

Вок. Драм. Товариство „Бандурист“
в Shenandoah, Pa., устроює
в неділю, дня 9 го червня с. р.
в церковній гали на W. Centre улиці
в Shenandoah, Pa.

„НОЙЦЕРТ“

а аматори того Товариства відограють
оперету в 3-ох діях

„ПАН ПИСАР“

Програма:

1. Вступне слово — о. Л. Левицький.
2. Марш і хор діточий (рус. і англійський).
3. На чужині загинув! — міш. хор.
Не агасайте ясні зорі — міш. хор.
Ой летіла горлиця! — міш. хор.
Ой у полі три керниченьки! — міш. хор.
Де єсть руська вітчизна! — міш. хор.
Шож я буду бідний діяв — міш. хор.
Ой поїхав Реука — міш. хор.
Амер. гимн „My country“.
4. „Пан Писар“

ОСОБИ:

Григорій Віловуб, старий газда — п. Іван Смит
Катерина, його жена — п.ні Е. Калакуна
Анна, їх дочка — п.ні А. Михайська
Олена, подруга Анни — п.ні Ю. Кристіанч
Іван, брат Олени — п. М. Шубяк
Михайло, парубок — п. Анд. Кристіанч
Олекса, газда — п. Йос. Хованський
Софрон, писар громадський — п. Ст. Калакуна
Петро, слуга у Віловубів — п. П. Кристіанч.
Річ діє ся на селі.

Режисер і упр. хору п. Вас. Н. Сидорський.

Початок точно о 7.30 вечером.

Весь дохід призначений на рус. гр.
кат. церков в Shenandoah, Pa.

Ціни місць: 50 і 25 цнт. а діти по 10 цнт.

На сей прекрасний вечерок запрошуємо
всіх доколячних Вп. оо. духовних а також
всіх Русинів і Славян.

Комітет.

КОНКУРС.

Потребую доброго дяко-учителя
від 1-го червня. Вимоги: приємний
голос, хор, представлення, школа. Пла-
тня \$40, \$45 або \$50 після здібностей.
Хто того не сповнить, най ся не на-
ражає на видатки. Адрес: Rev. Pelen-
sky, Cohoes, N. Y.

ПЕРШИЙ

Великий Пікнік

уряджує

Братство Рождества Пресьвятої
Богородиці, відділ 259 Р. Н. Союзу
в ЧІКАГО, ІЛЛ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-го МАЯ 1912 Р.
в парку „Патронат“ під ч. 5143
Robey Str.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 1-й ПОПОЛ.

Тікет 25 центів від пари.

Музика п. А. Білеха.

За добру і веселу забаву ручить
Комітет.

Котрі Братства мають замір взяти
участь в нашім пікніку, будуть лас-
каві брати котру небудь Ashland кар-
ру аж до 47-ої улиці а відтак пере-
сісти ся на 47 улиці і взяти кару на
на „Вест“ та їхати до Robey улиці
а потім удати ся походом на савт.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Великий Баль

Устроює Сестрицтво сьв. Єлени, від.
262 Р. Н. Союзу,

в СУВОТУ, ДНЯ 25-го МАЯ С. Р.

в „Indian Hall“ при Main Str., Derby,
Conn.

Початок точно о годині 7-й вечером.

Запрошуємо усіх Братів-Русинів,
також і Сестри-Русинки з Ansonia,
Derby, Shelton, Seymour і New Haven.

Вступ 25 цнт. Услуга добра.

Комітет.

ПОЗІР!

Русини, Поляки і Словаки
з Youngstown, O.

Перший Великий Баль
устроює Братство сьв. Петра і Павла

від. 274 Р. Н. С. Юнгтаун, O.

в понеділок, дня 27 мая 1912.

в гали в Салл Спрінг Род, ч. 521 на
Steelton, Youngstown, O.

Початок Балю о год. 5-й по полудню.
Вступ для мужчин 50 ц.; жінки і
дівчата даром.

До танців пригравати-ме знаменита
музика. За добру забаву ручить ся.

Всіх наших Родимців місцевих і
позамісцевих запрошує на сю забаву

Балевий Комітет.

Добре, солідно і дешево

залагоджую

справи судові нотаріальні і військові як де-
пломовані доктор прав і адвокати, що тішать
ся призначенням та симпатією властей і клієнтів
і яко уважаний консулярно до протоколяр-
ного переслухування інтересованих сторін і від-
бравши від них присяги Маю в послідню ча-
сленні похвальні писма, поради уділяю безплатно.

Dr. BORYSIEWICZ,

13-25 Astor Place, двері ч. 8. Телеф. 8470 Spring
NEW YORK CITY.

Енографі на легні сплати!
Кождий чоловік знає, що Victor-а говорача
машина є найліпшим фонографом на світі.
Продімо всьому по Америці на тижневої сла-
ти по 50 центів і \$1.00 після нагнаної ціни
фабричної. Ми одержали 500 нових руських
подвійних плат по 65 і 75 центів. Мож йти
найліпшого поручку, що кождий музичний
буде задоволен. Пашть до нас по ілюстро-
ваний каталог, який вислаємо даром. Ми
творимо в нійлю і вечорам.

SAUL BIRNS
117 SECOND AVE. & cor. 7th STREET,
Dept. Ruski, New York, N. Y.
Ціни: 25 E. 14 St.